
NÁRODNÍ
MUZEUM

VÝROČNÍ ZPRÁVA NÁRODNÍHO MUZEA ZA ROK 2014

Obsah

Úvodní slovo	4
Organizační struktura.....	5
Rada Národního muzea	8
Vědecká rada.....	8
Prezentační činnost.....	10
Tvorba nových expozic v Historické a nové budově Národního muzea	11
Nová budova Národního muzea	12
Národní památník na Vítkově	14
Náprstkovo muzeum.....	16
Národopisné muzeum Národního muzea.....	18
Národní muzeum - České muzeum hudby.....	21
Lapidária Národního muzea.....	23
Památník F. Palackého a F. L. Riegra.....	23
Muzeum české loutky a cirkusu	24
Zámek Vrchotovy Janovice	24
Muzeum knihy	25
Komunikace Národního muzea.....	26
Medializace aktivit Národního muzea	26
Vývoj aktivit Centra pro prezentaci kulturního dědictví.....	27
Propagační činnost Národního muzea.....	27
Návštěvnost objektů Národního muzea	28
Doprovodné kulturní a vzdělávací akce pro dospělé i dětské návštěvníky	30
Věda a výzkum v Národním muzeu	32
Věda a výzkum v Přírodovědeckém muzeu	34
Věda a výzkum v Historickém muzeu	36
Věda a výzkum v Knihovně Národního muzea	38
Věda a výzkum v Náprstkově muzeu	40
Věda a výzkum v Českém muzeu hudby.....	41
Vydavatelská a nakladatelská činnost Národního muzea.....	42
Sbírkotvorná činnost Národního muzea	45
Činnost Přírodovědeckého muzea	45

Činnost Historického muzea	49
Činnost Knihovny Národního muzea	54
Činnost Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur.....	59
Činnost Českého muzea hudby.....	64
Péče o archiválie Národního muzea	68
Obnova a rozvoj objektů Národního muzea	77
Finanční hospodaření Národního muzea.....	80
Informace o docíleném hospodářském výsledku	80
Závěr.....	88
Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	89

NÁRODNÍ
MUZEUM

ÚVODNÍ SLOVO

Videa jednotlivých náměstků a ředitelů [zde](#).

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Organigram Národního muzea k 31. 12. 2014 v pdf [zde](#)

Ředitelství Národního muzea

generální ředitel Národního muzea
PhDr. Michal Lukeš, Ph.D.

statutární zástupce generálního ředitele
Mgr. Martin Sekera, Ph.D.

oddělení vědeckého tajemníka (zrušeno org.
změnou k 31. 1. 2014)
RNDr. Jiřina Dašková, Ph.D.

oddělení interního auditu
Ing. Zdeněk Semerád

oddělení vnějších vztahů
Ing. Mgr. Ivana Kocichová (Havlíková) pověřena
vedením do 21. 9. 2014
Mgr. Kateřina Perglová pověřena vedením od 22. 9.
2014

oddělení Centrum pro prezentaci kulturního
dědictví
Ing. Mgr. Ivana Kocichová (Havlíková) do 21. 9. 2014
Ing. Mgr. Petra Belaňová pověřena vedením od 22.
9. 2014

bezpečnostní ředitel
Miroslav Pastrňák

Odbor ekonomicko-provozního náměstka

náměstek generálního ředitele
Ing. Rudolf Pohl

oddělení marketingu a obchodu
Mgr. Magdaléna Kroupová

oddělení administrace veřejných zakázek
Ing. Olga Nezbedová

referát právní agendy (zrušeno org. změnou k 31. 3.
2014)

právní oddělení (vytvořeno org. změnou k 1. 4.
2014)

JUDr. Iveta Nováková od 15. 8. 2014 do 29. 8. 2014
JUDr. Heda Nejedlá od 15. 12. 2014

Ekonomický úsek

vedoucí
Ing. Marika Bártová

oddělení finanční účtárny a majetku (vytvořeno org.
změnou k 1.2.2014)
Jiří Pekárek, DiS.

oddělení práce a mzdy
Eva Maťátková do 30. 6. 2014
Pavla Grundová od 1. 8. 2014

osobní oddělení
Mgr. Michaela Mruvčinská

Provozní úsek

vedoucí
Pavel Valter

technické oddělení
Staša Řezníčková

oddělení hospodářské správy
Milan Voříšek

oddělení bezpečnosti a ochrany majetku
Miroslav Pastrňák

oddělení automatizace informačních systémů
Tomáš Lukšan pověřen vedením do 31. 10. 2014
Lukáš Bělka pověřen vedením od 1. 11. 2014

oddělení technické správy NpM
Michal Horák do 17. 11. 2014
Bohumil Černý od 24. 11. 2014

oddělení technické správy ČMH
Antonín Slavík

Odbor náměstka pro centrální sbírkotvornou a výstavní činnost

náměstkyně/náměstek generálního ředitele
Mgr. Dagmar Fialová do 31. 5. 2014
doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D. od 1. 6. 2014

centrální oddělení péče o sbírky
Ing. Petra Štefcová, CSc.

oddělení výstav a údržby expozic
Mgr. Martin Musil

oddělení vzdělávání a kulturních aktivit
Mgr. Jana Stránská od 17. 3. 2014

Oddělení koncepčních a programových činností
(vytvořeno org. změnou k 1. 4. 2014)
Mgr. Jaroslav Richter

Odbor náměstka pro investiční rozvoj

náměstek generálního ředitele
Mgr. Milan Plaček

stavební oddělení
Pavel Uhlíř

oddělení správy depozitářů Horní Počernice
Ivan Hloušek

oddělení správy depozitářů a údržby expozic
Terezín
Pavel Panaš

Odbor náměstka pro strategický rozvoj (vytvořeno org. změnou k 1. 2. 2014)

náměstek generálního ředitele
PhDr. Pavel Douša, Ph.D. do 30. 11. 2014
doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D. pověřen vedením
od 1. 12. 2014

Odd. vědy a projektového řízení
Mgr. Nina Milotová

Odd. správy digitálního obsahu a nových médií
Mgr. Jiří Frank od 1. 5. 2014

Přírodovědecké muzeum

ředitel/ředitelka
RNDr. Jiří Litochleb do 31. 1. 2014
RNDr. Jiřina Dašková, Ph.D. od 1. 2. 2014

mineralogicko-petrologické oddělení
Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D.

paleontologické oddělení
RNDr. Jiří Kvaček, CSc.

mykologické oddělení
Mgr. Jan Holec, Dr.

botanické oddělení
Mgr. Otakar Šída

entomologické oddělení
Mgr. Jiří Hájek, Ph. D.

zoologické oddělení
Mgr. Radek Šanda, Ph.D.

antropologické oddělení
RNDr. Petr Velemínský, Ph.D.

kroužkovací stanice
Mgr. Jaroslav Cepák, Ph.D

Historické muzeum

ředitel

PhDr. Pavel Douša, Ph.D. do 31. 1. 2014

Mgr. Marek Junek, Ph.D. od 1. 2. 2014

oddělení pravěku a antického starověku

PhDr. Jarmila Valentová pověřena vedením do 1. 2. 2014

Mgr. Marika Tisucká pověřena vedením od 1. 3. 2014

oddělení starších českých dějin

PhDr. Vanda Marešová pověřena vedením

Archiv Národního muzea

PhDr. Milena Běličová

etnografické oddělení

Mgr. Petra Červinková

numismatické oddělení

PhDr. Luboš Polanský pověřen vedením

divadelní oddělení

Mgr. Vojtěch Poláček

oddělení novodobých českých dějin

PhDr. Ivan Malý

oddělení správy, evidence a péče o sbírky

Ing. Martina Ohlidalová, Ph.D.

referát Československé dokumentační středisko
1948 - 1998

Mgr. Jitka Hanáková

Knihovna Národního muzea

ředitel

Mgr. Martin Sekera, Ph.D.

oddělení základní knihovny

PhDr. Eva Lachmanová

oddělení rukopisů a starých tisků

PhDr. Richard Šípek, Ph.D. pověřen vedením

oddělení časopisů

Marcela Halabrníková

oddělení zámeckých knihoven

PhDr. Petr Mašek

oddělení knižní kultury

Pavel Muchka

oddělení služeb

Mgr. Jana Konečná

oddělení mezinárodní výměny

PhDr. Jarmila Kučerová

oddělení expozic Muzea knihy

Mgr. Veronika Čadková do 31. 8. 2014

Náprstkovo muzeum

ředitelka

PhDr. Eva Dittertová

Sbírkové oddělení

PhDr. Pavel Onderka

knihovna Náprstkova muzea

PhDr. Eva Popovič do 31. 7. 2014

PhDr. Michaela Tydlitátová od 4. 8. 2014

oddělení správy, evidence a péče o sbírky NpM

Ing. Jana Kadeřábková

oddělení práce s veřejností a marketingu

Mgr. Jaroslava Petrnoušková do 20. 9. 2014

Bc. Jana Kálalová od 23. 9. 2014

České muzeum hudby

ředitel

Dott. Emanuele Gadaleta

hudebněhistorické oddělení
PhDr. Markéta Kabelková

oddělení hudebních nástrojů a správa Státní sbírky
hudebních nástrojů
Dott. Emanuele Gadaleta

Muzeum Bedřicha Smetany
PhDr. Olga Mojžíšová

Muzeum Antonína Dvořáka
Mgr. Kateřina Nová pověřena vedením

Centrum pro dokumentaci populární hudby a
nových medií
Bc. Peter Balog

oddělení správy, evidence a péče o sbírky
PhDr. Eva Paulová

oddělení práce s veřejností a marketingu
Mgr. Lenka Kobrová do 31. 7. 2014
Mgr. Kristýna Zámečnicková od 1. 11. 2014 pověřena
vedením

Rada Národního muzea

[Zde](#) je Rada Národního muzea a fotografie.

Vědecká rada

Přírodovědná sekce

Ing. Aleš Bezděk, Ph.D.
Entomologický ústav AV ČR, předseda
Přírodovědné sekce Vědecké rady NM

Mgr. Miroslav Kolařík, Ph.D.
Mikrobiologický ústav AV ČR

RNDr. Jiří Kvaček, CSc.
Národní muzeum – Přírodovědecké muzeum

MUDr. Jakub Likovský, Ph.D.
Archeologický ústav AV ČR

Mgr. Igor Malenovský, Ph.D.
Moravské zemské muzeum – Entomologické
oddělení

RNDr. Jiří Moravec, CSc.
Národní muzeum – Přírodovědecké muzeum

Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D.
Národní muzeum – Přírodovědecké muzeum,
tajemník Přírodovědné sekce Vědecké rady NM

RNDr. Vladimír Šrein, CSc.
Česká geologická služba

RNDr. Jitka Štěpánková, CSc.
Botanický ústav AV ČR

Humanitní sekce

Mgr. Aleš Březina
Institut Bohuslava Martinů

Prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc.
Ústav pro jazyk český AV ČR

Prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.
Etnologický ústav AV ČR – Kabinet hudební
historie

Prof. prom. fil. Miloš Havelka, CSc.
Fakulta humanitních studií UK, předseda
Humanitní sekce Vědecké rady NM

PhDr. Petr Janeček, Ph.D.
Ústav etnologie FF UK

Mgr. Stanislav Kázecký, Ph.D.
Velvyslanec ČR v Portugalsku

Doc. PhDr. Barbara Köpplová
FSV UK – Centrum pro mediální studia

PhDr. Vlastimil Novák, Ph.D.
Národní muzeum – Náprstkovo muzeum

Prof. PhDr. Petr Sommer
Centrum medievistických studií AV ČR

PhDr. Jiří Suk, Ph.D.
Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

PhDr. Richard Šípek, Ph.D.
Národní muzeum – Knihovna Národního muzea

PhDr. Jana Vojtěšková, CSc.
Národní muzeum – České muzeum hudby,
tajemnice Humanitní sekce Vědecké rady NM

Prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
Filozofická fakulta Univerzity Pardubice

PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.
Etnologický ústav AV ČR

Doc. PhDr. Petr Zemánek
Ústav srovnávací jazykovědy FF UK

PREZentační činnost

Kalendárium aktivit Národního muzea ke stažení [zde](#).

Expoziční a výstavní projekty jsou zastoupeny v 16 objektech Národního muzea. Vzhledem k limitu uzavření Historické budovy Národního muzea se aktivity soustřeďují na další objekty, především Novou budovu NM, Náprstkovo muzeum, České muzeum hudby a Národní památník na Vítkově. Samozřejmě, další výstavní projekty se objevují i v dalších objektech a menších expozicích Národního muzea. V roce 2014 byla neaktivnější výstavní činnost zastoupena především v Náprstkově muzeu a v Národním památníku na Vítkově. Z regionálních expozic se nejvíce projektů uskutečnilo v Muzeu české loutky a cirkusu v Prachaticích. Z důvodů změny majetkových a provozních podmínek muselo být po mnoha desetiletích uzavřeno Muzeum knihy ve Žďáře nad Sázavou. Z hlediska charakteru objektů bude do budoucna třeba výraznější investice do repase expozic a zajištění výstavního oživení v Lapidáriu Národního muzea. Obecně byla z hlediska příprav expozic prioritou příprava libret a další práce na nových expozicích Historické budovy Národního muzea.

Zahraniční výstavy

Národní muzeum pokračovalo též ve spolupráci se zahraničními institucemi a přípravami výstavních projektů.

Novosvětská zpět v novém světě

U příležitosti 25. výročí Sametové revoluce a Roku české hudby 2014, připravilo Ministerstvo kultury ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR zcela jedinečnou prezentaci české kultury ve Spojených státech amerických. S touto prezentací byl spojen i patrně nejvýznamnější zahraniční projekt Národního muzea v roce 2014 – vystavení autografu 9. symfonie Antonína Dvořáka „Z Nového světa“ v New Yorku v listopadu 2014 u příležitosti 25. let od pádu železné opony, a to za účasti nejvyšších představitelů České republiky.

Výstava Tradiční zvyky v České republice / Celebration! Rituals and Revelry of Life (14. 3. 2014–11. 1. 2015)

Prezentace tradičních zvyků v České republice na více než 200 sbírkových předmětech etnografického odd. NM ve spolupráci s National Czech Slovak Museum and Library, Cedar Rapids, Iowa, USA.

Výstava Slavic Carnivals (3.–10. 6. 2014)

Výstava u příležitosti 10. výročí slovanských kultur a jejich spolupráce s UNESCO, sídlo UNESCO, Paříž, Francie.

Klíčové výstavní projekty v roce 2014

V roce 2014 probíhal hlavní výstavní cyklus Národního muzea – Peníze, a to jak hlavním výstavním projektem v Nové budově Národního muzea, tak pokračováním např. v prostorách Náprstkova muzea výstavním projektem „Čas zámořských objevů“ či otevřením výstavy „Hudba a politika“ v Národním památníku na Vítkově. Součástí tohoto výstavního projektu bylo také mnoho doprovodných akcí, diskusí, přednášek, akcí pro děti a školy. Výstavní politika Národního muzea byla v roce 2014 limitována částečnou rekonstrukcí Nové budovy NM a uzavřenou hlavní budovou. I přes tyto limity pokračovalo muzeum v aktivní výstavní politice. Byl připraven nový celomuzejní výstavní cyklus se zastřešujícím názvem „Smrt“ a v roce 2014 byly otevřeny

dva výstavní projekty z tohoto cyklu. Jednak šlo o výstavu „Smrt kmotřička“ v prostorách Českého muzea hudby a dále pak o výstavu „Rituály smrti“ v Náprstkově muzeu. První z projektů zachycuje fenomén smrti v umění, druhý pak nahlíží na tento fenomén u mimoevropských kultur.

Zároveň probíhaly intenzivní přípravy na otevření hlavních výstav tohoto cyklu v Nové budově NM. Z dalších výstavních cyklů pokračoval v Náprstkově muzeu cyklus „Okno do světa“, a to představením výstavního projektu ázerbajdžánského národního muzea „Ázerbajdžán – čarovná země ohně“. Velkou návštěvnickou pozornost si v Náprstkově muzeu získala výstava „Země černých faraonů“ prezentující významné výzkumy týmu Národního muzea v Súdánu. Stejně tak se velké pozornosti těšila v Nové budově NM výstava „Unikáty zemských muzeí“ v rámci několikaletého cyklu „Strážci paměti“, na kterém spolupracuje Národní muzeum, Moravské zemské muzeum a Slezské zemské muzeum. Výročí vypuknutí první světové války si Národní muzeum připomnělo převzatou výstavou „První světová válka – Prolog k 20. století“ z moskevského Státního ústředního muzea novodobých dějin Ruska. Dvacátému století se věnovala také další z importovaných výstav „Pomalou začínalo být zase dobře“ o osudu rodin vysídlených občanů po roce 1945 do Rakouska – tato výstava je součástí širšího konceptu, kdy budou na pražském Vítkově připravovány zahraničními partnery výstavy nahlížející na dramatické události 20. století jejich očima. Vzhledem ke skutečnosti, že Národní muzeum disponuje mnoha expozičními objekty, další menší výstavní projekty se otevíraly v Muzeu Antonína Dvořáka, Muzeu Bedřicha Smetany či Muzeu loutky a cirkusu v Prachaticích – právě tam se přitom výstavní aktivity stávají přirozenou součástí místní kultury. S výhledem do dalšího roku probíhaly v roce 2014 též intenzivní práce na otevření střednědobé expozice Archa Noemova a Národní muzeum věří, že po částečné rekonstrukci se Nová budova Národního muzea stane na další léta hlavním prostorem pro jeho výstavní projekty.

Tvorba nových expozic v Historické a nové budově Národního muzea

V roce 2014 byla věnována pozornost zejména přípravě architektonické soutěže na projekt nových expozic v Historické a Nové budově. Generální ředitel Národního muzea jmenoval jedenáctičlennou odbornou porotu a stejný počet jejích náhradníků, v níž zasedly významné osobnosti v oboru architektury a výtvarného umění.

Závislými členy této poroty jsou doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., náměstek GŘ NM pro centrální sbírkotvornou a výstavní činnost, který je zároveň předsedou poroty, Mgr. Pavel Hlubuček, ředitel odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií MK ČR, Mgr. Marek Junek, Ph.D., vedoucí autorského týmu společenskovědní části expozic a ředitel Historického muzea NM, Mgr. Jan Sklenář, Ph.D., vedoucí autorského týmu přírodovědecké části expozic a pracovník paleontologického oddělení PM NM, PhDr. Richard Biegel, Ph.D., ředitel ústavu pro dějiny umění FF UK; nezávislými členy poroty jsou doc. PhDr. Jiří T. Kotalík, CSc. z katedry teorie a dějin umění AVU (místopředseda poroty), doc. akad. soch. Anna Daučíková, vedoucí pedagog ateliéru nových médií AVU, prof. akad. arch. Emil Příklad, vedoucí pedagog Školy architektury AVU, prof. akad. arch. Jiří Pelcl, dr.h.c., vedoucí ateliéru designu nábytku a interiéru VŠUP, Ing. arch. Jakub Fišer a MgA. Ondřej Císlar, Ph.D., ateliér Ondřeje Císlara FA ČVUT. Náhradníky členů poroty jsou v závislé části Ing. Vlastimil Vykydal, ředitel Technického muzea v Brně, člen Rady Národního muzea, Mgr. Martin Musil, vedoucí výstavního oddělení NM, plk. Mgr. Michal Burian, Ph.D., ředitel odboru muzeí Vojenského historického ústavu Praha, RNDr. Jiřina Dašková, Ph.D., ředitelka Přírodovědeckého muzea NM a Pavel Jerie, Ústřední pracoviště Národního památkového ústavu; v nezávislé části prof. akad. arch. Jindřich

Smetana, rektor VŠUP, Ing. arch. Naděžda Goryczková, generální ředitelka Národního památkového ústavu, prof. Ing. arch. Helena Zemánková, CSc., Ústav navrhování 6 FA VUT, MgA. Kateřina Šedá, Ing. arch. Jaroslav Wertig a Ing. arch. Michal Schwarz.

V roce 2014 byla založena funkce hlavního manažera expozic, kterou se stala Mgr. Dagmar Fialová, která řídí a koordinuje hlavní kroky v přípravě expozic. V roce 2014 tak byly zpracovány soutěžní podmínky architektonické soutěže a také rozsáhlé soutěžní podklady, které obsahují zejména libreta, návštěvnický program, projektovou dokumentaci obou budov a další textový a obrazový materiál. Soutěžní podmínky byly dokončeny na konci podzimu 2014 a v současné době probíhá složitý schvalovací proces v rámci České komory architektů a Ministerstva kultury ČR. Soutěž by měla být vyhlášena v roce 2015. Soutěž bude vyhlášena jako veřejná projektová dvoukolová architektonická soutěž – jejím předmětem bude architektonické řešení expozic, výstavních prostor a organizace návštěvnického provozu s důrazem na vizi a filosofii expozic a konkrétní propojení Historické a Nové budovy Národního muzea.

V roce 2014 proběhla externí oponentura libret stálých expozic. Libreta byla oponována přibližně padesáti osobnostmi napříč všemi vědními obory a přinesla řadu cenných podnětů k pokračování interní i veřejné diskuse o tématech i cílech budoucích expozic. V roce 2015 bude následovat obhajoba koncepcí libret před jejich oponenty formou mikroseminářů.

Nová budova Národního muzea

Výstavní činnost a kulturní aktivity Nové budovy Národního muzea

Výstava Peníze (29. 11. 2013–15. 7. 2014)

Jedinečná výstava Národního muzea Peníze seznámila návštěvníky s fascinujícím světem peněz v širších kulturních souvislostech. Ukázala, jak a kde se peníze vydělávaly a vydělávají – od starověkého tržiště, přes středověké doly až po koloniál na přelomu 19. a 20. století, i jak se o peníze přichází. Návštěvníci si připomněli příběhy nejúspěšnějších podnikatelů historie a také poznali, za co boháči své peníze utráceli a utrácení dnes – ke zhlédnutí byla například zlatá karta Viktora Koženého z roku 1993 nebo plně zařízený luxusní byt. Jako druhá strana mince byla představena chudoba, která se stala hnacím motorem řady sociálních bouří, ale podnítila vznik charit a nadací. Výstava nezapomněla ani na problematiku kriminality, jako je padělatelství, tunelování, loupeže a podvody, a klade si i otázku – lze prodávat i člověka? Takový byl námět varovné sekce věnované prostituci, otrokářství či obchodu s lidskými orgány.

Více informací o výstavě Peníze naleznete [zde](#).

Výstava Aféry (29. 11. 2013–11. 5. 2014)

Aféry jsou nedílnou součástí veřejného života. V množství informací o různých kauzách je často obtížné se orientovat, a to pak nastupuje úloha médií. Jsou to právě většinou média, která ovlivňují, kdo je vnímán jako "padouch" a kdo jako oběť. A dělala to i v minulosti. Výstava Aféry návštěvníky seznámila s největšími kauzami od 19. století do roku 1989 a ukázala, že skandály a aféry nejsou jenom záležitostmi dneška. Existovaly v minulosti, známe je i dnes a, budou-li peníze a touha po nich, nevyumírá ani v budoucnosti.

Více informací o výstavě Aféry naleznete [zde](#).

Výstava Unikáty zemských muzeí (5. 8. - 27. 8. 2014)

Národní muzeum, Moravské zemské muzeum a Slezské zemské muzeum pozvaly na putovní výstavu, na které představily tři nejcennější skvosty ze svých sbírek. Z Opavy se unikáty tří zemských muzeí přesunuly do Prahy do Nové budovy Národního muzea. Tam si je mohli návštěvníci prohlédnout od 5. do 27. srpna 2014.

Více informací o výstavě Unikáty zemských muzeí naleznete [zde](#).

Výstava První světová válka – Prolog k 20. století (27. 6. 2014–7. 9. 2014)

Výstava představila návštěvníkům život na frontě i mimo ni v období první světové války, jedné z výchozích a stěžejních etap dějin 20. století. Téměř 450 vystavených unikátních předmětů, zapůjčených z moskevského Státního ústředního muzea novodobých dějin Ruska, bylo v České republice prezentováno vůbec poprvé právě při příležitosti 100. výročí začátku Velké války. Mezi exponáty návštěvníci našli takové zajímavosti, jakými jsou například klíče od komnat Alexandrovského paláce, kde byla vězněna carská rodina, pouzdro revolveru vězněte Romanovců, model křižníku Aurora nebo předměty spojené s československými legionáři, působícími na území východní fronty a Ruska. Výstava, která byla součástí celorepublikového projektu Velká válka, přinesla ojedinělý pohled ruských historiků na válečný konflikt, který od základu změnil nejen Rusko, ale celý svět.

Více informací o výstavě První světová válka – Prolog k 20. století naleznete [zde](#).

Doprovodné programy v Nové budově Národního muzea

Přednášky k výstavě Aféry

- Vynášení do nebes, vláčení blátem – mediální a historické obrazy osobností první republiky, Mgr. Jana Mezerová, 9. 4. 2014

Cyklus komentovaných prohlídek k výstavě Peníze

- Tezaurace drahých kovů v umění, PhDr. Dana Stehlíková, CSc., 28. 1. 2014
- Karty a sázkové hry, Mgr. Jana Kunešová, 11. 2. 2014
- Dějiny práce a ekonomické teorie, Mgr. Jan Lomíček, 11. 3. 2014
- Životní styl nejvyšších vrstev a vliv peněz na umění, Mgr. Vojtěch Poláček, 29. 4. 2014
- Vývoj platidel, PhDr. Tomáš Kleisner, Ph.D., 27. 5. 2014

Debatní cyklus „Peníze hýbou světem“

- Jednou měsíčně od 18 hodin byly v prostoru Sněmovny lidu pořádány panelové diskuse s vybranými hosty o tématech spojených s výstavou Peníze. Diskusními večery provázeli moderátoři Českého rozhlasu Václav Žmolík a Veronika Sedláčková
- Finanční krize, prof. Richard Hindls; Dr. Jaromír Baxa; Ing. Petr Koblíček; PhDr. Michal Lukeš, Ph.D.; Dr. Marek Kapička; Dr. Miroslav Singer, 16. 1. 2014
- Moderní formy finanční kriminality, Mgr. Radim Daňhel; Dr. Petr Barák; kpt. Marián Dvorščík, 20. 2. 2014
- Peníze a umění, Dr. Vladimír Železný; Dr. Mária Gálová; Mgr. Michal Lázňovský; Jiří Burian, 20. 3. 2014

- Sázkové hry, Ing. Ivo Tajší; Jan Škampa; Dr. Viktor Mravčík, 17. 4. 2014
- Úspěšní mladí businessmani v ČR, Oliver Dlouhý; Dr. Boril Šopov; Roman Sterly, 15. 5. 2014
- Člověk prodejný, člověk na prodej, prof. Jan Sokol; prof. Stanislav Komárek; Dr. Tomáš Sedláček, 4. 6. 2014

Přednáškový cyklus Antické vzdělanosti „Nové archeologické výzkumy v oblastech starověkého světa“

- Obrazy v krajině, krajina v obrazech. Skalní umění severovýchodní Afriky, Mgr. Lenka Suková, 4. 3. 2014
- Zavlažovací systémy v egyptské Západní poušti. Nálezy z posledních let, Doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D., 11. 3. 2014
- Nové nálezy pečetí z Pistiru v Thrákii. Řecké sochařství 4. stol. př. Kr., Prof. PhDr. Jan Bouzek, DrSc., 18. 3. 2014
- Co je nového v Pompejích, PhDr. Pavel Titz, Ph.D., 25. 3. 2014
- Waldgirmes – „římské“ město v Germánii, Mgr. Karel Kút, 1. 4. 2014

Národní památník na Vítkově

Výstavní činnost a kulturní aktivity Národního památníku na Vítkově

Výstava Hudba a politika (15. 5. 2014 – 15. 3. 2015)

Výstava přibližuje návštěvníkům hudbu jako fenomén s významnou politickou funkcí. Zabývá se hudbou ve vztahu k revoluci, válce, hudbou ve službách politické propagandy, hudbou jako symbolem státnosti, represí v hudebním životě i rolí hudby a hudebních celebrit v současné politické kampani.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Žižkovská bohéma (1. 1. – 15. 6. 2014)

Žižkov první poloviny dvacátého století jako svébytná čtvrť s vlastními pravidly přál umělecké bohémě. Umělci se scházeli ve zdejších hospodách, ale i v olšanské vile S. K. Neumanna nebo v divadle. Malá panelová výstava Národního muzea konající se v prostorách Národního památníku na Vítkově představuje některé s uměním spjaté osobnosti, jež na Žižkově trvale nebo na čas působily či hledaly inspiraci.

Výstava Velká válka (od 6. 6. 2014)

Menší výstavka věnovaná 100. výročí vypuknutí první světové války.

Výstava Žižkov ve vzpomínkách

Panelová výstava otevřená 14. 6. 2014 seznámila čtenáře s historií pražské čtvrti Žižkov, vrchu Vítkov a Národním památníkem na Vítkově prostřednictvím pohlednic a fotografií.

Výstava Německý podzim. Cesta východoněmeckých občanů ke svobodě (2. 10. – 7. 12. 2014)

Národní muzeum ve spolupráci s Československým dokumentačním střediskem, o. p. s. uspořádalo panelovou výstavu u příležitosti 25. výročí masového útěku občanů NDR, kteří se přes Československo chtěli dostat do západního Německa. Po otevření hranice mezi Rakouskem a Maďarskem to byla další cesta, kudy mohli opustit socialistický blok.

Výstava Pomalu začalo být zase dobře. Vyhnanci vyprávějí o nuceném odchodu, příchodu a životě v nové domovině (6. 11. 2014 – 11. 1. 2015)

Putovní výstava, kde vyhnanci vyprávějí o nuceném odchodu, příchodu a životě v nové domovině, kterou připravilo Centrum pro výzkum migrace v Sankt Pöltenu spolu s Dolnorakouským zemským archivem. Návštěvníkům se tak připomenou životní osudy českých a moravských Němců, kteří museli po skončení druhé světové války nedobrovolně opustit své domovy a zvyknout si na život v sousedním Rakousku. Jedná se o první z cyklu výstav, kterými chce Národní muzeum prezentovat historické události a témata týkající se našich dějin pohledem ze zahraničí.

Výstava Československé dobrovolnické jednotky v armádách Dohody (11. 12. 2014 – 1. 3. 2015)

Výstava provedla diváka poutavým příběhem Čechů a Slováků, kteří se od počátku války hlásili do dohodových armád. Ve výstavě se mohli návštěvníci dozvědět nejen o historii tří nejznámějších legií – v ruské, francouzské a italské armádě, ale také o legionářích v srbském, americkém a britském vojsku. Celá výstava obsahovala několik stovek fotografií a archiválií od vzniku prvních dobrovolnických jednotek v roce 1914 v Rusku a Francii až po završení anabáze ruských legionářů v roce 1920.

Doprovodné akce

- *Tajuplná stezka Památníkem* – Návštěvníci všech věkových kategorií se vydali na dobrodružnou stezku Památníkem. Odhalili jeho tajemná zákoutí i historii.
- *Výtvarná dílna Maxe Švabinského* – Výtvarná dílna Maxe Švabinského umožnila návštěvníkům vyzkoušet si tvorbu barevných mozaik.
- *Varhanní koncert* – Ve Slavnostní síni zazněly tóny varhan z roku 1938. Nástroj s moderní elektromagnetickou ovládací trakturou byl vyroben dle návrhu prof. B. A. Wiedermanna a později upraven prof. J. B. Krajssem.
- *Československé legie v Národním památníku na Vítkově* – Návštěvníci se seznámili s uniformami, ve kterých bojovali vojáci v 1. polovině 20. století. Čekala na ně zajímavá prezentace, dokumentární film, ukázka výstroje a ochotní bratři ve zbrani, kteří zodpověděli veškeré otázky.
- *Komentované prohlídky výstavy Hudba a politika* – Několik komentovaných prohlídek s autorkou výstavy PhDr. Jitkou Gelnarovou absolvovali nejen hudební nadšenci.

Náprstkovo muzeum

Výstavní činnost a kulturní aktivity Náprstkova muzea

V oblasti prezentace Náprstkovo muzeum zahájilo nový výstavní program mezinárodních výstav s názvem „Okno do světa“. Nově upravené nádvoří se začalo využívat k pořádání úspěšných akcí pro děti a rodiny s dětmi, které bylo nazváno „Barevné nádvoří“. Koncem května byla slavnostně otevřena výstava „Země černých faraonů“, kterou krátce před otevřením navštívil soudánský ministr zahraničí Ali Karti při příležitosti návštěvy České republiky.

Výstava Čas zámořských objevů (15. 11. 2013–14. 9. 2014)

Výstava z výstavního cyklu PENÍZE uvedla návštěvníky do doby, kdy Evropané začali doslova odkrývat dosud nepoznaný svět. Představila nejen unikátní umělecké předměty, komodity, mapy, globy a dokumenty, ale také protagonisty celého děje: mořeplavce, dobyvatele, výzkumníky, cizokrajné obyvatele, misionáře, otroky, piráty a korzáry, kteří byli s tímto obdobím nerozlučně spjati.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Země černých faraonů (30. 5.–19. 10. 2014)

Výstava představila unikátní nálezy, které archeologové Národního muzea objevili v průběhu dlouholetého výzkumu na soudánské lokalitě Wad Ben Naga. Kromě těchto nálezů prezentovala výstava i cenné exponáty ze sbírek předních evropských muzeí, zastoupeny byly i předměty pocházející z výzkumů Českého egyptologického ústavu FF UK v Praze na lokalitách Usli a Sabaloka. Interaktivním doplňkem výstavy pro děti byla objevitelská brašna s názvem Cesta za pokladem núbijské královny.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Rituály smrti (31. 10. 2014–20. 9. 2015)

Náprstkovo muzeum představilo téma rituálů smrti z pohledu různých společností celého světa. Výstava nabídla srovnání napříč nejrůznějšími kulturními kontexty v různých časových obdobích od starověku po současnost. Byla rozdělena na 3 celky podle jednotlivých rituálních okruhů, kterými byly Odloučení, Přechod a Návrat.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Ázerbájdžán – čarovná země ohně (28. 11. 2014–15. 2. 2015)

Hostující Národní muzeum historie Ázerbájdžánu představilo v Náprstkově muzeu průřez historií a kulturou své krajiny od starověku až po 19. století. Na výstavě bylo k vidění široké spektrum předmětů od keramických nádob přes šperky, mince, mistrně opracované kovové předměty až po hudební nástroje či zbraně, mimořádnou pozornost si však získaly také proslulé ázerbájdžánské koberce.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Hit sunc leones (Od 30. 5. 2014)

Venkovní výstavu na nádvoří muzea tvořila série unikátních velkoformátových fotografií autora Miloše Anděry, které návštěvníkům představily základní ikony východoafrické divočiny, jako jsou například hyeny

nad kořistí, lvi a gepardi, táhnoucí stáda pakoňů, koupající se sloni, buvoli, milionová hejna plameňáků a další.

Pražská muzejní noc v Náprstkově muzeu (14. 6. 2014)

Pro děti byla v muzeu připravena Cesta odvážného objevitele, díky které se vydaly do nejrůznějších koutů světa. Po cestě na ně čekaly nejrůznější úkoly, kvízy a další aktivity. Ve výtvarné dílně si děti mohly vyrobit klapku na oko a vyzkoušet si psaní písmem, kterým psali vládci Merojského království. Dospělí si mohli vyslechnout přednášku kurátorky americké sbírky PhDr. Kateřiny Klápštové o exotickém koření či si prohlédnout nejnovější africké modely. Součástí programu byly také komentované prohlídky nově otevřenou výstavou Země černých faraonů. Celý program doprovodila hudba tradičních rytmů ze západní Afriky.

Akce na nádvoří

- *Čajomír First Flush* – festival čaje (8. 6. 2014)
- *Festival kávy* (22. 6. 2014)
- *Festival africké kuchyně* (11.–12. 10. 2014)
- *Barevné nádvoří* – doprovodný program vernisáže výstavy Rituály smrti (30. 10. 2014)

Doprovodné programy k výstavám

Doprovodný program k výstavě Čas zámořských objevů

- Výtvarná dílna Adinkra – tisk na látku (18. 1. 2014)
- Aspoň na víkend objevuj svět (25. 1. 2014)
- Výtvarná dílna Piráti – postrach moří (25. 1. 2014)
- Přednáška Ostrovy krásy, lásky a lidojedů (6. 2. 2014)
- Výtvarná dílna Mexické masopustní masky (8. 2. 2014)
- Přednáška Jak se cestuje v dnešní Číně (27. 2. 2014)
- Výtvarná dílna Malba na kůru (1. 3. 2014)
- Přednáška Tajemství světelných obrazů (13. 3. 2014)
- Přednáška Indie (3. 4. 2014)
- Přednáška Plavba kolem Antarktidy (10. 4. 2014)
- Přednáška Historie severní Afriky – kdo jsou Berbeři? (29. 4. 2014)
- Přednáška Dobyvačná moc chuti (14. 5. 2014)
- Přednáška Vliv zámořských cest na šíření lidských chorob a zdraví našich předků (20. 5. 2014)
- Přednáška Berberská kultura (4. 6. 2014)
- Přednáška Tři pohledy na Japonsko (4. 9. 2014)

Doprovodný program k výstavě Země černých faraonů

- Súdánský večer (3. 6. 2014)
- Přednáška Wad Ben Naga (10. 6. 2014)
- Přednáška Usli (17. 6. 2014)
- Přednáška Sabaloka (24. 6. 2014)

Doprovodný program k výstavě Rituály smrti

- Barevné nádvoří – doprovodný program vernisáže výstavy (30. 10. 2014)

- Přednáška Polibky smrti – Smrt v díle Joe Hlouchy (6. 11. 2014)
- Výtvarná dílna Cukrová lebka (8. 11. 2014)
- Přednáška Smrt na cestách (13. 11. 2014)
- Přednáška Smrt cestovatelů (20. 11. 2014)
- Výtvarná dílna Dárky ke dni mrtvých (22. 11. 2014)
- Přednáška Pojetí smrti v kultuře Tibetu (4. 12. 2014)
- Výtvarná dílna Mexické vánoční ozdoby (30. 12. 2014)

Doprovodný program k výstavě Ázerbájdžán - čarovná země ohně

- Barevné předvánoční odpoledne u Halánků – Aspoň na víkend se nech unést ázerbájdžánskými zvyky, pověstmi, tradicemi, dobrotami (7. 12. 2014)

Výstavy konané ve spolupráci mimo objekt Náprstkova muzea

- *Umění starověku a Umění Asie* – Národní galerie v Praze, palác Kinských, společná stálá expozice
- *Gottfried Lindauer – Dva maorské portréty, 1907* – Galerie výtvarného umění Cheb, Opus magnum, výstava (9. 1.–30. 3. 2014)
- *Po stopě Karla Maye* – Muzeum města Ústí nad Labem, výstava (4. 2.–15. 6. 2014)
- *Gejša a samuraj* – Muzeum Vyškovska, výstava (15. 5.–13. 7. 2014)
- *Japonismus v českém umění* – Národní galerie v Praze, Salmovský palác, výstava (15. 5.–7. 9. 2014)
- *V srdci hedvábné stezky. Umění a řemeslo Střední Asie* – Muzeum Českého ráje v Turnově, výstava (12. 6. 2014–18. 1. 2015)
- *Strastmi k probuzení (japonské buddhistické umění)* – Muzeum umění Olomouc, prostory Arcidiecézního muzea v Olomouci, výstava (26. 6.–12. 10. 2014)
- *Sekal a Japonsko* – Západočeská galerie v Plzni, výstava (27. 6.–21. 9. 2014)
- *Panelová výstava o dr. Emilu Holubovi – Městys Peruc, zámek Pátek, výstava (29. 6.–1. 9. 2014)*
- *Poklady starého Egypta. Sbírka arcivévodky Josefa Ferdinanda Toskánského* – Regionální muzeum v Kolíně, výstava (12. 9. 2014–31. 5. 2015)
- *Dálky s vůní sakury (osobnost cestovatelky B. M. Eliášové)* – Muzeum Brněnska – Muzeum ve Šlapanicích, výstava (17. 10. 2014–1. 3. 2015)

Národopisné muzeum Národního muzea

Výstavy Národopisného muzea

Výstava Venkov (1. 3. 2014–3. 4. 2016)

Doprovodný program k výstavě spojený s Masopustem, 1. 3. 2014 – Aspoň na víkend oslav masopust! Akce byla spojená se slavnostním otevřením výstavy Venkov, její hlavní bod tvořil masopustní průvod, k dispozici byly i aktivity v dílnách, zejména výroba masek.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Onen svět (24. 7. 2014–12. 7. 2015)

Součástí výstavního projektu Smrt. Výstava v salonku přiblížila zvyky a způsoby, jakými se naši předkové v tradičním lidovém prostředí vyrovnávali s odchodem členů rodiny v rámci celé vesnické komunity. Představila téma smrti v lidové kultuře v 19. a na počátku 20. století na ukázkách lidového umění, smutečního textilu nebo pověrách k ochraně proti neštěstí, nemoci či smrti.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Trampská abeceda (17. 10. 2013–15. 3. 2014)

Výstava seznámila návštěvníky s trampíngem jako fenoménem, který je součástí dějin 20. století. Trampské hnutí se na výstavě představuje v celé šíři. Návštěvníci si mohli prohlédnout např. staré ručně psané kroniky, podomácku vyrobenou kánoi nebo vyřezávaný totem. Národní muzeum výstavu připravilo ve spolupráci s občanským sdružením Naše muzeum, které sbírá předměty dokládající specifika českého trampíngu.

Výstava Malujeme po síti (12. 6.–13. 7. 2014)

Doprovodný program k výstavě: Výstava „Děti chrání planetu Zemi“ prezentovala 19. ročník mezinárodní soutěže Českého rozhlasu Rádia Junior pro děti – Malujeme po síti 2014. Do soutěže přišlo přes 3 000 uměleckých děl z celého světa – např. České republiky, Slovenska, Bosny a Hercegoviny, Indie, Indonésie, Mexika, Bulharska, Francie, Běloruska, Ruska, Ukrajiny a Keni atd. Dne 12. 6. proběhl bohatý program pro návštěvníky a výstavu otevírala a provázela jí vedoucí Rádia Junior Zora Jandová.

Pravidelné cykly

Cyklus Folklorní regiony, cca 9 pořadů během roku s přednáškami a vystoupeními folklorních souborů z regionů, druhé soboty v měsíci, hrazeno z účelového navýšení rozpočtu Odboru regionální a národnostní kultury MK ČR, částečně z vlastních výnosů z kurzovního.

Výuka tradičních řemesel, předvedení řemesel, cca 9 akcí během roku – hrazeno z účelového navýšení rozpočtu Odboru regionální a národnostní kultury MK ČR, částečně z vlastních výnosů z kurzovního.

Folklorní taneční – v lednu a únoru dobíhal cyklus tanečních z předchozího roku, další kurz předpokládáme od října 2014 do února 2015, hrazeno z kurzovního vybraného před začátkem kurzu.

Folklorní regiony Čech, Moravy a Slezska

Proběhl klíčový pátý ročník úspěšného pravidelného cyklu prezentací tradičních regionálních kultur – národopisných oblastí České republiky v podobě přednášek a prezentací odborníků na daný region, tanečních a hudebních vystoupení folklorních souborů z daného regionu, ukázek tradičních řemesel a rukodělných technik z daného regionu, ochutnávek regionálních specialit. Akce se konaly každou druhou sobotu v měsíci od ledna do prosince 2014 od 17.00 (přednáška) a 19.00 (vystoupení) hodin. Základní konceptem zůstala pestrost při výběru českých a moravských/slezských, ale i zahraničních (slovenských) regionů.

- *Dolňácko, 8. 2. 2014*. Program: Uherskobrodské Dolňácko – PhDr. Jan Blahůšek, Ph.D., folklorní soubor Olšava z Uherského Brodu, beseda u cimbálu

- *Valašsko, 8. 3. 2014.* Program: vývoj regionu Valašsko – Mgr. Radek Bryol (Valašské muzeum v přírodě), folklorní soubor Jasénka ze Vsetína
- *Hlučínsko, 12. 4. 2014.* Program: k otázce vymezení regionu Hlučínska – Jiří Neminář (Opavská univerzita), folklorní skupina Seniorky z Bolatic a další hosté, ochutnávka hlučínských koláčů
- *Horňácko, 14. 6. 2014.* Program: přednáška o Horňácku, cimbálová muzika Martina Hrbáče a tanečníci z Velké, beseda u cimbálu
- *Gorolská oblast, 11. 10. 2014.* Program: přednáška o Gorolské oblasti – Václav Michalička, vystoupení souboru Górolé z Mostů u Jablunkova, zábava s muzikou
- *Podblanicko, 8. 11. 2014.* Program: lidové tradice Podblanicka – doc. PhDr. Lydia Petráňová, CSc., soubor Benešáček z Benešova – hudební a taneční vystoupení
- *Záhozd / Böhmische Nederland, 13. 12. 2014.* Program: drobné sakrální památky v krajině, Jiřetínský betlém – prezentace Mgr. Petra Červinková, Jan Roda, pověsti a písně ze Šluknovského výběžku – četba a ukázky písní PhDr. Adam Votruba, Ph.D. (četba a komentář), Klára Brabníková (zpěv)

Výuka tradičních řemesel

Proběhly pravidelné víkendové kurzy a workshopy lidových řemesel a tradičních rukodělných technik. Akce se konaly každou druhou sobotu a neděli v měsíci od 10 do 17 hodin, financovány z dotace Odboru regionální a národnostní kultury MK ČR.

- *Pletení z orobince, 8. 3. 2014,* lektorka Iveta Dandová, jednodenní kurz So 10:00–17:00 Seznámení s materiálem, vytvoření orobincové podložky a ošatky, dekorativní doplňky. Co si vzít s sebou: pracovní zástěra nebo ručník, nůžky, houbička na namáčení, dlouhá ostrá jehla.
- *Zdobení velikonočních kraslic, 13. 4. 2014,* lektorka Jiřina Ceehová, jednodenní kurz So 10:00–17:00 Tradiční vzory na velikonoční kraslice.
- *Zpracování mléka, výroba sýra, 20.–21. 9. 2014,* lektor Petr Rubáš, dvoudenní kurz So i Ne 10:00–17:00. Výroba jogurtu, tvarohu, čerstvého a zrajícího sýra z kravského a ovčího mléka.
- *Vyřezej si svůj betlém, 11.–12. 10.,* lektor Jan Roda, dvoudenní kurz So i Ne 10:00–17:00 Základy řezbářství, určeno i pro začátečníky. Nutné je přinést si s sebou základní řezbářské vybavení – nůž a alespoň dvě řezbářská dláta.
- *Podmalby na skle, 8. 11. 2014,* lektor Jiří Honnis, jednodenní kurz So 10:00–17:00 Možnost namalovat si podmalbu na skle dle tradiční lidové předlohy, nebo podle vlastních představ.
- *Vizovické pečivo, 13. 12. 2014,* lektorka Miluše Šimová, jednodenní kurz So 10:00–17:00 Výroba tradičního dekorativního vizovického pečiva, které je možné využít na vánoční výzdobu v domácnosti.

Další akce:

- *Tradiční Velikonoce v Bulharsku, 12. 4. 2014.* Ve spolupráci s Bulharským kulturním institutem a Historickým muzeem města Ichtiman probíhala prezentace tradičně pojetých Velikonoc v Bulharsku. Kromě zdobení kraslic ichtimanskou technikou, pečení tradičního velikonočního pečiva – „mazance“ – kozunaku a byla prezentována i přednáška na výše zmiňované téma.
- *Národopisná slavnost v Kinského zahradě, 17.–18. 5. 2014.* Čtrnáctý ročník tradiční folklorní slavnosti, pořádaný k 118. výročí založení Národopisného muzea československého v roce 1895. Ve spolupráci s NIPOS-Artama a za finanční podpory MK ČR a Magistrátu hl. m. Prahy a pod záštitou primátora hl. m. Prahy.

- *Slavnosti Rumunů v České republice, 7. 9. 2014.* Pátý ročník akce – folklorní vystoupení rumunských souborů, výtvarná dílna ručního malování pravoslavných ikon, ochutnávky rumunských regionálních specialit, pořádáno ve spolupráci se Sdružením Rumunů v České republice.
- *Myjava, 12. 9. 2014.* Večer věnovaný slovenské národopisné oblasti Myjava (též Kopanice, nebo Myjavské Kopanice). Součástí večera byla přehlídka lidových krojů z regionu, taneční vystoupení folklorního souboru Kopa z Myjavy a výuka myjavského lidového tance pro zájemce z řad návštěvníků.
- *Večerníčkovský pohádkový les, 27. 9. 2014.* 2. ročník pohádkové akce pro děti, pořádáno ve spolupráci s Městskou částí Praha 5.
- *Buchty a loutky – vánoční představení, 6. 12. 2014.* Adventní program s pohádkou.

Národní muzeum - České muzeum hudby

Výstavní činnost a kulturní aktivity Českého muzea hudby

České muzeum hudby bylo v roce 2014 součástí hned dvou výstavních cyklů: na začátku května ukončilo výstavu "Století valčíků" a polky z cyklu MONARCHIE, v polovině června zde byla zahájena výstava "Smrt kmotřička" z cyklu SMRT. Výstavy byly doprovázeny řadou doprovodných programů, mezi něž patřily speciální noční komentované prohlídky, koncerty, programy pro rodiny s dětmi i pro školy. V polovině listopadu oslavilo České muzeum hudby své 10. výročí znovuotevření na nové adrese v Karmelitské ulici a v rámci oslav přichystalo pro návštěvníky celodenní program. Ke konci roku 2014 zde byl např. k vidění rukopis české národní hymny. Program Českého muzea hudby po celý rok doplňovaly koncerty základních uměleckých škol i nejrůznějších hudebních festivalů.

Výstava Smrt kmotřička (18. 6. 2014–11. 10. 2015)

Výstava Smrt kmotřička představuje smrt jako inspiraci skladatelů, malířů a spisovatelů prostřednictvím uměleckých děl z oblasti literatury, hudby, divadla, filmu či výtvarného umění od středověku do současnosti. Mezi vystavenými vzácnými exponáty vynikají barokní tisky, unikátní kresby Josefa Čapka z koncentračního tábora, autografy Dvořákova Requiem a Sukovy symfonie Asrael nebo legendami opředený náhrobek Svatá holčička. Součástí výstavy jsou také originální díla známých umělců Olbrama Zoubka, Vladimíra Franze nebo Karla Stádníka.

Více informací o výstavě Smrt kmotřička naleznete [zde](#).

Festival Flašinet žije! (12. 8. 2014)

V srpnu se uskutečnil úspěšný I. ročník mezinárodního festivalu flašinetářů *Flašinet žije!*, který se dočkal velkého ohlasu u diváků i v médiích. Od začátku roku 2015 se připravuje další ročník s ještě pestřejší mezinárodní účastí.

Výstava Zimní olympijské hry ve Sportovní sbírce Národního muzea (7.–23. 2. 2014)

Při příležitosti konání Zimních olympijských her v Soči připravila Sběrka tělesné výchovy a sportu drobnou výstavku, která představila několik exponátů z naší olympijské sbírky a také nově získané přírůstky s olympijskou tematikou.

Výstavní činnost a kulturní aktivity Muzea Antonína Dvořáka

Do února 2014 byla ke zhlédnutí v prostorách Muzea Antonína Dvořáka kromě stálé expozice Cesty Antonína Dvořáka také krátkodobá výstava "Jak Novosvětská dobyla svět", věnující se 120. výročí premiéry jedné z nejslavnějších symfonií světa. Tato výstava byla následně vystřídána výstavou "Antonín Dvořák a vlaky", mapující tuto velkou skladatelovu vášeň. Muzeum A. Dvořáka rovněž v roce 2014 realizovalo výstavu Symfonie č. 9 "Z Nového světa" v Krajské knihovně Karlovy Vary. V rámci Roku české hudby 2014 proběhla v sále muzea ve spolupráci s Pražskou konzervatoří série koncertů. Jako každoročně připravilo muzeum také při příležitosti výročí narození skladatele hudební slavnost Dvořákovu Nelahozeves v Památníku A. Dvořáka v Nelahozevsi.

Výstavní činnost a kulturní aktivity Muzea Bedřicha Smetany

V Muzeu B. Smetany pokračovala výstava "Jak se u Smetanů malovalo" (kresby B. Smetany a dalších členů rodiny), v prosinci byla otevřena nová výstava "Čestné diplomy a dary Bedřichu Smetanovi" (originální kolekce těchto předmětů ze skladatelovy pozůstalosti). V doprovodných koncertech k výstavám vystoupili klavíristé Jitka Čechová a Jan Lukš. K Roku české hudby se uskutečnil cyklus tří klavírních koncertů a komorní koncert posluchačů pražské konzervatoře z děl B. Smetany. V hudebně literárním pořadu Bedřich Smetana – Z mého života (Kvarteto Martinů, Alfréd Strejček) zazněly oba Smetanovy smyčcové kvartety. Ve spolupráci se Společností B. Smetany se uskutečnily 2 pěvecké koncerty a přednáška o klavíristovi E. Mikelkovi. Po celý rok probíhaly workshopy pro školy.

Památník Jaroslava Ježka

Památník Jaroslava Ježka si klade za cíl připomínat osobnost významného českého skladatele, dirigenta, dramaturga a klavíristy, který se prosadil jak v taneční, tak i vážné hudbě a jehož hlavní inspirací byl vždy jazz.

Památník byl proto i v roce 2014 nadále přístupný široké veřejnosti. V pražském bytě mohli v původně zachovalém pokoji skladatele Ježka návštěvníci spatřit vybavení ve funkcionalistickém stylu od architekta Františka Zelenky, který se stejně jako Ježek podílel na tvorbě her Osvobozeného divadla.

Kulturní aktivity Památníku Antonína Dvořáka v Nelahozevsi

V Památníku Antonína Dvořáka se v roce 2014 již tradičně uskutečnila jednodenní slavnost Dvořákova Nelahozeves. Během 63. ročníku se konala mše v kostele sv. Ondřeje, kladení věnců k soše A. Dvořáka a celou akci zakončil koncert Dvořákových písní v úpravě pro harfu a hlas.

V průběhu celého roku 2014 byla návštěvníkům přístupná stálá expozice zaměřená na Dvořákovo dětství a mládí, která připomíná, jaký celoživotní vliv mělo na skladatele prostředí Nelahozevsi.

Památník Bedřicha Smetany v Jabkenicích

Také během roku 2014 byl návštěvníkům zpřístupněn Památník Bedřicha Smetany, který se nachází v bývalé myslivně knížat Thurn-Taxisů v Jabkenicích u Mladé Boleslavi. Slavný skladatel zde prožil poslední léta svého života a složil stěžejní díla, např. opus "Má vlast". Jabkenická expozice z roku 2003 se věnuje právě tomuto období Smetanova života.

Památník Josefa Suka v Křečovicích

Mezi významné mimopražské objekty Národního muzea patří také Památník Josefa Suka v Křečovicích, který spravuje České muzeum hudby. Památník byl v nedávné minulosti podroben rekonstrukci a v roce 2008 byl znovu otevřen veřejnosti. Stálou expozici tvoří pět místností: dva pokoje představují dům v jeho původním stavu, zbývající části památníku jsou věnovány Českému kvartetu a Sukovu skladatelskému dílu. Expozice je zakončena krátkým animovaným filmem o Sukově životě.

Památník se nachází v domě, kde skladatel strávil velkou část svého života. Domek nechal postavit skladatelův otec a během Sukova života se zde vystřídaly významné osobnosti hudebního života, mezi nimi např. A. Dvořák či V. Talich. Památník byl po rekonstrukci otevřen v roce 2008. Expozice je rozdělena do dvou místností, ve kterých se nachází původní nábytek včetně Sukova klavíru Bösendorfer.

Lapidária Národního muzea

Kulturní aktivity Lapidária Národního muzea

Výstava Restaurátorské práce absolventů Fakulty restaurátorských technik Univerzity Pardubice (14. 6.–31. 12. 2014)

Komentované prohlídky s autorkou výstavy PhDr. Danou Stehlíkovou, CSc.

Přednášky:

- Komentovaná prohlídka pro „Den architektury“ Národního památkového ústavu, ústřední pracoviště Praha; PhDr. Dana Stehlíková, CSc., 13. 10. 2014
- Prezentace náhrobní plastiky z Lapidária NM pro 13. zasedání k problematice sepulkrálních památek *O mors, quam amara est memoria tua*, Ústavu dějin umění AV ČR, PhDr. Dana Stehlíková, CSc., 31. 10. 2014.
- Výroční setkání u pomníku maršála J. J. V. Radeckého, pořádal Spolek Radecký 1766–2016, úvodní přednáška: Aktuality z výzkumu habsburských pomníků v Lapidáriu NM, PhDr. Dana Stehlíková, CSc., 13. 11. 2014.

Památník F. Palackého a F. L. Riegra

Kulturní aktivity Památníku F. Palackého a F. L. Riegra

Akce pro veřejnost v roce 2014

- *Vzdělávací programy pro školy:* F. Palacký a F. L. Rieger, život za časů českého národního obrození, Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková
- *Komentované prohlídky,* PhDr. Vanda Marešová
- *Příměstský tábor „Letem světem muzeem“,* Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková, 28. 10. 2014

Muzeum české loutky a cirkusu

Výstavní činnost a kulturní aktivity Muzea české loutky a cirkusu v Prachaticích

Muzeum české loutky a cirkusu v Prachaticích (dále jen MČLC) nabízí kromě stálé expozice a krátkodobých výstav také doprovodné programy, jejichž nabídku průběžně rozšiřuje a obměňuje. Kromě komentovaných prohlídek, lektorovaných programů a tvůrčích dílen pro školní skupiny i veřejnost byla uspořádána také celá řada uměleckých produkcí – divadelních představení a koncertů.

S podporou Jihočeského kraje proběhla na podzim jako již tradičně Přehlídka loutkového divadla. Novinkou bylo zařazení mimořádného výstavního cyklu Z pokladů Národního muzea, kterým jsme ztraktivnili náš výstavní program v průběhu letní sezony.

Průlomem bylo navázání spolupráce s Prachatickým muzeem. Na jaře 2014 byla uspořádána první společná výstava, která se konala jak v prostorách MČLC, tak Prachatického muzea (malíři Boškové z Vlachova Březí, spoluautorka Mgr. Lenka Šaldová, Ph.D.). Spolupráce pokračovala také při přípravě Muzejní noci i společných tvůrčích dílen. Správným krokem z hlediska marketingu bylo vytvoření nového nápisu na budově (mezi přízemím a prvním patrem). Tento i další zmíněné kroky přispěly k meziročnímu nárůstu návštěvnosti o cca 37 % a tržeb o cca 43 %.

Výstavy v Muzeu české loutky a cirkusu v roce 2014

- *Dětský svět za císaře pána* (17. 10. 2013–15. 3. 2014)
- *Malíři Boškové z Vlachova Březí* (2. 4. 2014–25. 5. 2014)
- *Vzpouza na půdě* – loutky Divadla Continuo obsadily muzeum (13. 6. 2014–19. 10. 2014)
- *Peníze a umění* (5. 11. 2013–15. 2. 2014)
- *V lesku kovu* (23. 5. 2014–23. 6. 2014)
- *Divy Prasvěta* (24. 6. 2014–24. 7. 2014)
- *Nejkrásnější vltavíny* – Nálezy z jihočeské Besednice (24. 7. 2014–28. 8. 2014)
- *Houby jak je neznáte* (28. 8. 2014–25. 9. 2014)
- *Štědré večery, tiché noci* (6. 12. 2013–12. 1. 2014)
- *Šťastné a veselé!* (3. 12. 2014–11. 1. 2015)

Zámek Vrchotovy Janovice

Kulturní aktivity Zámku Vrchotovy Janovice

Malebný zámek uprostřed starého parku, jižně od Prahy v krajině mezi Vltavou a Sázavou. Prostřednictvím stálých expozic a také projektů a doprovodných programů se jeho staletá proměnlivá historie intenzivně dotýká současných návštěvníků

Stálá expozice „České zvonařství“ nabízí působivé setkání s díly dávných mistrů zvonařů v autentickém prostoru středověké vodní tvrze. Výstava je jediná svého druhu v České republice. Stálá expozice „Společnost v Čechách 19. století“ a „Rilke, Kraus a Vrchotovy Janovice“ tvoří společně prohlídku zámku. Jeho novogotická podoba z doby poslední přestavby vytváří jedinečnou atmosféru k cestě Čechami předminulého

století, která návštěvníky nakonec dovede přímo do Janovic a pokračuje příběhem Sidonie Nádherné z Borutína.

V roce 2014 proběhla rehabilitace zámeckého parku (12. rok) – úprava prostoru kolem barokní sochy sv. Jana Nepomuckého, oprava části ohradní zdi parku, včetně zdi původní fořtovny. Díky významným dotacím z ERDF (v r. 2014: 1.024.165 Kč) došlo k odbornému ošetření stovek kmenových dřevin, rekultivaci ploch v parku a zástupným výsadbám podle zahradnického deníku Sidonie Nádherné.

- *Dny řetězového provázení.* Originální projekt janovického zámku využívá metody zážitkové historie. Už 21 let dává současným jedenácti- až čtrnáctiletým možnost pochopit život našich předků v 19. století a muzejníkům a pedagogům nabízí nové způsoby spolupráce. Zámek Vrchotovy Janovice funguje současně jako metodické centrum pro zájemce o přenesení projektu. V r. 2014 v zámku prováděli: žáci 5.–9. tříd ZŠ Vrchotovy Janovice, 12.–18. 5. 2014 a žáci 9. tříd ZŠ Propojení, Sedlčany, 26. 5.–1. 6. 2014.
- *Zásuvky.* Program, který přináší nové zážitky ve stálé expozici.
- *Pohádkový les.* Program pro děti v zámeckém parku, ve spolupráci s městysem Vrchotovy Janovice, 31. 5. 2014.
- *Víkend otevřených zahrad.* Dvoudenní program pro návštěvníky proběhl 14.–15. 6. 2014, už podruhé se park ve Vrchotových Janovicích připojil k celoevropskému svátku zahrad a parků.
- *Beseda s Alenou Wagnerovou* nad její poslední knihou „Bol lásky prodejné“, věnované osudu bratra Sidonie Nádherné Johannese, 29. 5. 2014.
- *Setkání s Ondřejem Fibichem*, který předčítal svůj básnický obraz Sidonie Nádherné: „Zapomenutá v zeleni“, 18. 10. 2014.
- *Ohlížení.* Projekt pro místní komunitu, zámek Vrchotovy Janovice ve spolupráci s římskokatolickou farností Votice: velikonoční mše (21. 4. 2014), průvod Božího Těla (22. 6. 2014), zádušní mše za Sidonii Nádhernou (27. 9. 2014 výročí úmrtí), vánoční mše (26. 12. 2014); restaurování vrtbovských náhrobků na hřbitově ve Vrchotových Janovicích

Muzeum knihy

Ukončení provozu Muzea knihy ve Žďáru nad Sázavou

K 31. říjnu 2014 uzavřelo Muzeum knihy svou expozici a k 31. prosinci 2014 vypršela nájemní smlouva na jeho prostory v zámku rodiny Kinských. Expozice, která vznikla v roce 1957, byla věnována vývoji knižní kultury a představovala významné a v České republice koncept i svým rozsahem ojedinělé a odborně autoritativní místo věnované popisu a výkladu kultury spojené s hmotnou výrobou, obsahovou tvorbou, distribucí i recepcí knižního rukopisného i tištěného textu, jakož i ilustrace. Expozice byla velmi populární a veřejností navštěvovaná od 60. do 80. let 20. století. Od 90. let začal zájem veřejnosti opadat. Po zvážení všech okolností, zejména nevyhovujících klimatických podmínek v prostorách zámku, které znemožňovaly expozici technologicky i exponátově modernizovat s ohledem na normy ochrany sbírkových fondů, bylo rozhodnuto o jejím uzavření. Poslední sezónní výstavou, která završila desítky předchozích výstav doplňujících v návštěvním období od jara do podzimu stálou expozici, byla výstava Staré pověsti české.

KOMUNIKACE NÁRODNÍHO MUZEA

Medializace aktivit Národního muzea

Národní muzeum i v průběhu roku 2014 cíleně propagovalo své akce a výstavy prostřednictvím médií. Ve svých objektech uspořádalo 18 tiskových konferencí, kterých se zúčastnila přední česká média, a rozeslalo 75 tiskových zpráv a tiskových oznámení, které prezentovaly výstavy, akce a další aktivity Národního muzea. Národní muzeum i nadále spolupracovalo se svými mediálními partnery – Českým rozhlasem a Českou televizí – a v rámci mediálních partnerství jednotlivých výstavních projektů navázalo kontakty i s dalšími významnými médii.

Velkou roli při medializaci akcí a projektů měly i v roce 2014 především webové stránky www.nm.cz, sociální sítě (facebook, twitter) a zpravodajský portál www.muzeum3000.cz, které představují hlavní komunikační nástroje Národního muzea. V závislosti na činnosti Národního muzea byla v roce 2014 nejvíce komunikována témata související s rekonstrukcí Historické budovy, s výsledky vědecké práce odborníků Národního muzea, s výstavami výstavního cyklu Smrt a programu Okno do světa a s projektem Strážci paměti: 200 let muzejnictví v České republice. Velká pozornost byla věnována i dalším mimořádným tématům, která se podařilo prosadit, např. nález historického nápisu na vitríně z Historické budovy, Palackého mozek nebo příběh tzv. Jirušových beden.

Webové stránky www.nm.cz i v roce 2014 zastávaly funkci hlavního online informačního kanálu Národního muzea a zvaly na aktuální výstavy a akce, upozorňovaly na novinky a poskytovaly různorodé informace o instituci. Každý měsíc byl ze stránek rozeslán newsletter registrovaným uživatelům. Za rok 2014 zaznamenaly stránky 422 447 návštěv a pokračoval tak trend růstu návštěvnosti. Vzhledem k rozšiřující se nabídce aktivit pro rodiny byla realizována nová sekce Pro rodiny s dětmi. Na Facebooku (fb) dosáhla stránka NM ke konci roku 8 270 fanoušků. Fb stránka NM stejně jako v minulých letech přinášela fanouškům jak pozvánky na akce a výstavy, tak zejména volný prostor pro komunikaci, sdílení atraktivních fotografií a zajímavých informací a postřehů ze života muzea. Aktivita fanoušků vzrostla i na Twitter profilu NM, který měl na konci roku 880 followerů. Twitter se osvědčil i jako kanál pro novináře; obsah NM z něj přebírají i profily velkých médií, jako je například iDnes.cz nebo ČRo.

Vývoj zpravodajského portálu Muzeum 3000 v roce 2014

Zpravodajský portál Muzeum 3000 vstoupil v roce 2014 do třetího roku své existence. Portál přináší novinky a zajímavosti z dění v Národním muzeu a slouží i jako komunikační platforma aktuálních událostí. Je určen široké veřejnosti, jako nástroj komunikace má však potenciál i ve vztahu k médiím. Týdně se na portálu objevují 4 články, jeden z nich obsahuje video. Interaktivitu portálu zajišťují ankety, online rozhovory a soutěže (ve spolupráci s www.nm.cz).

Portál navštívilo od 1. ledna do 31. prosince 2014 47 708 čtenářů (což je o 39 % víc než v r. 2013). Nejúspěšnější témata roku 2014: Výstava Opráskí sčeskí historje 20. století, výstava Unikáty zemských muzeí, objev nápisů na vitrínách v Historické budově Národního muzea.

Muzeum 3000 nadále získává pravidelné čtenáře a šíří své dobré jméno mezi širokou veřejností, ale i mezi kolegy z odborné veřejnosti.

Vývoj aktivit Centra pro prezentaci kulturního dědictví

Metodické pracoviště Centrum pro prezentaci kulturního dědictví se i v roce 2014 věnovalo otázkám prezentace muzejních institucí a jejich sbírek a oblasti komunikace muzeí s návštěvníky z různých cílových skupin. Centrum se soustředilo na průběžné činnosti, jako je správa a aktualizace oborového informačního portálu eMuzeum, provoz a doplňování oborové knihovny Centra, redakce a vydávání časopisu Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce a spolupráce na rozvoji portálu s digitalizovaným obsahem eSbírky.cz. Rovněž dále rozvíjelo své aktivity zaměřené na návštěvníky se speciálními potřebami, spolupracovalo na metodických výstupech z oblasti prezentace kulturního dědictví prostřednictvím vzdělávacího projektu Dotkni se 20. století! a věnovalo se organizaci seminářů pro muzejní profesionály.

Pražská muzejní noc

V pořadí již jedenáctá Pražská muzejní noc, kterou i v roce 2014 koordinovalo Národní muzeum, se uskutečnila v sobotu 14. června od 19.00 do 01.00 hodin. Do oblíbené kulturně-prezentační akce propagující činnost muzeí a galerií se zapojilo 39 institucí, které zpřístupnily návštěvníkům 69 objektů. V průběhu akce bylo zaznamenáno téměř 170 000 návštěvnických vstupů. Kulturní zážitky a jedinečná atmosféra opět přilákaly desítky tisíc návštěvníků. Hlavními organizátory Pražské muzejní noci jsou Národní muzeum, Dopravní podnik hlavního města Prahy a Asociace muzeí a galerií ČR. Akce proběhla i letos za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky a Magistrátu hlavního města Prahy.

Propagační činnost Národního muzea

Výstavní cyklus Peníze

V roce 2014 Národní muzeum završilo výstavní cyklus Peníze, který z hlediska propagační grafiky vizuálně a tematicky propojil stěžejní výstavní projekty tohoto cyklu. Poslední otevíranou výstavou byla výstava Venkov, jejíž propagační motiv navazoval na společnou grafiku celého cyklu.

K výstavě Peníze z výstavního cyklu Peníze byl realizován televizní spot, který byl promítán již v prosinci roku 2013 na programech České televize v rámci institucionální spolupráce.

Výstavní program Okno do světa

Nový výstavní program s názvem Okno do světa přinesl do Náprstkova muzea mezinárodní výstavní projekty z nejrůznějších koutů světa. Program začal v roce 2014 výstavou „Země černých faraonů“, která pro motiv široce distribuovaného plakátu využila jeden z exponátů výstavy – ozdobu v podobě aegidy s hlavou lvího boha Apedemaka, jež byla součástí pokladu královny Amanišacheto. Výstava Země černých faraonů byla návštěvnický velmi úspěšná, možná i díky velké pozornosti věnované této výstavě v rámci reklamní kampaně.

Dále pak výstavní program Okno do světa pokračoval v roce 2014 výstavou „Ázerbájdžán – čarovná země ohně“, kde byl pro potřeby propagační grafiky využit motiv hedvábného šátku. Hedvábí je vzácnou vývozní surovinou Ázerbájdžánu a těší se velkému využití i v tamním odívání.

Výstavní cyklus Smrt

V roce 2014 zahájilo Národní muzeum již třetí výstavní cyklus, který tentokrát nesl název SMRT. Propagační grafika se ubírala podobným stylem jako u předchozích výstavních cyklů – variace jednoho motivu na více témat. Celý cyklus zahájila výstava „Smrt kmotřička“ v Českém muzeu hudby, která na plakátu využila motivu od výtvarnice Kamily Skopové. Další zahájenou výstavou z cyklu Smrt v roce 2014 byla výstava „Onen svět“ v Národopisném muzeu - Musaionu, ta ve své propagační grafice využila vyobrazení kostlivce v klobouku s balíčkem léčivých bylin. Jedná se o pozoruhodný exponát dveří z 18. století, které byly součástí mobiliáře lékárny kapucínského kláštera na Hradčanech, který se objevil také na jmenované výstavě. Poslední výstavou z cyklu Smrt zahájenou v roce 2014 byla výstava „Rituály smrti“ v Náprstkově muzeu, na jejímž plakátu se objevil kostlivec v podobě dámy zvaný "Catrina", jedná se o keramiku pocházející z Mexika z 21. století.

Sjednocujícím prvkem plakátů celého cyklu Smrt byla "nálepka" v podobě kolečka nesoucí motto "SMRT nevšední výstavní cyklus o životě".

Kampaň Národní muzeum není jen jedna budova

V roce 2014 úspěšně přibývali do věrnostního programu Národního muzea „Objevujte a sbírejte“ další členové, kteří mají zájem o opakované návštěvy výstav a expozic Národního muzea a výhod z nich plynoucích. Věrnostní program Objevujte a sbírejte byl spuštěn jako součást programu Národní muzeum není jen jedna budova již v roce 2013 a od samého začátku se těší velké návštěvnické pozornosti.

Dále byl v roce 2014 v rámci kampaně Národní muzeum není jen jedna budova realizován projekt [mobilní aplikace](#), která shromažďuje informace nejen o hlavních pražských expozicích Národního muzea ale hlavně o aktuálních výstavních projektech. Návštěvníci mají možnost dozvědět se o nejzajímavějších exponátech bližší informace jako doplněk k těm, které naleznou na popiskách přímo ve výstavě. Dále si mohou prohlédnout tyto předměty v detailním rozlišení a v některých případech si mohou i přehrát audio či video ukázky. Mohou se k informacím dostat jak přímo ve výstavě (Národní muzeum již nabízí wifi síť v Nové budově a Náprstkově muzeu, plánovány jsou postupně i další objekty) tak následně i poté – průvodce je funkční i offline, přístup k jeho obsahu není návštěvou výstavy nijak omezen.

Návštěvnost objektů Národního muzea

V meziročním srovnání se návštěvnost objektů Národního muzea daří v roce 2014 udržet na stejné úrovni v jako v minulých letech. V reálných číslech jsme zaznamenali pokles o pouhých 2 767 návštěvníků. Tento nevýrazný pokles byl způsoben probíhající částečnou rekonstrukcí Nové budovy a dále pak v ostatních objektech i vlivem pěkného počasí, kdy lidé upřednostňovali jiné možnosti trávení volného času. Důvodem toho, že se dlouhodobě daří udržovat úroveň návštěvnosti na řádově stejné výši jsou v neposlední řadě úspěšné výstavní cykly a projekty. Především pak správně cílené reklamní a marketingové kampaně jejich propagace. Na návštěvnickém úspěchu výstavy „Země černých faraonů“ se nemalou měrou podepsala silná outdoorová a televizní reklamní kampaň. V roce 2014 pak stojí za zmínku především cyklus „Peníze“ a

stejnomená výstava proběhne spolu s výstavou „Aféry“ v Nové budově Národního muzea nebo „Čas zamořských objevů“ v Náprstkově muzeu asijských, afrických a amerických kultur.

Návštěvnost objektů Národního muzea v jednotlivých měsících roku 2014

	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	CELKEM
Nová budova	8 861	9 688	9 985	9 387	9 103	7 472	9 337	22 756	1 399	0	0	0	87 988
Náprstkovo muzeum	3 455	3 724	2 227	3 550	3 331	8 210	3 465	4 468	3 445	3 939	2 829	2 320	44 963
České muzeum hudby	1 687	1 716	2 013	2 362	2 163	1 669	1 949	2 206	1 106	2 084	1 585	1 496	22 036
Muzeum Bedřicha Smetany	580	704	1 011	1 258	1 363	1 091	1 118	1 334	854	1 305	474	666	11 758
Muzeum Antonína Dvořáka	626	717	1 104	1 297	1 358	823	1 264	1 557	1 056	1 176	499	579	12 056
Památník B. Smetany	22	34	2	131	333	610	156	461	423	105	43	26	2 346
Památník A. Dvořáka	110	20	123	546	414	0	180	268	161	184	90	60	2 156
Památník Jaroslava Ježka	23	36	37	66	38	41	55	53	62	72	54	0	537
Památník J. Suka	2	3	6	26	244	0	222	28	39	27	2	0	599
Lapidárium	0	0	0	207	337	1 324	306	244	340	493	405	0	3 656
Památník F. Palac. a F.L.Rieg.	0	0	0	10	29	89	0	0	0	27	87	0	242
Národopisné muzeum	1 127	1 347	1 315	1 701	1 060	554	503	529	863	762	713	1 500	11 974
Zámek Vrchotovy Janovice	0	0	0	0	1 792	1 642	1 354	1 160	617	0	0	0	6 565
Národní památník na Vítkově	1 035	1 353	1 275	1 764	2 363	1 528	1 694	1 993	1 606	2 870	1 969	996	20 446
Muzeum české loutky a cirkusu	206	160	267	313	498	978	1 479	1 215	861	408	344	219	6 948
Muzeum knihy	0	0	0	0	1 041	1 169	1 475	2 021	1 016	1 317	0	0	8 039
CELKEM	17 734	19 502	19 365	22 618	25 467	26 323	24 317	40 193	13 708	14 769	9 094	7 862	242 309

Doprovodné kulturní a vzdělávací akce pro dospělé i dětské návštěvníky

V rámci výstavního cyklu PENÍZE pokračovaly k hlavní výstavě v Nové budově Národního muzea komentované prohlídky, doprovodný diskuzní cyklus pro veřejnost a doprovodné lektorované programy pro 1. a 2. stupeň základních škol a pro střední školy. Lektorované programy pro školy a zájmové skupiny, jejichž součástí byly pracovní listy, pracovaly se všemi částmi výstavního tématu, v praktickém oddíle byly zaměřeny především na otázku finanční gramotnosti. Pro dětské návštěvníky byla jako součást výstavy k dispozici tematicky zaměřená herna, ve výstavě byly umístěny i interaktivní edukační prvky s cíleností na dětského návštěvníka, které byly při lektorovaných programech také využívány. Při individuálních návštěvách mohly děti využít dětského průvodce výstavou v podobě pracovního listu. Panelové diskuze pořádané v měsíčních intervalech byly spojeny s aktuálními tématy vztahujícími se k výstavnímu tématu a pro širokou veřejnost představovaly zajímavou možnost setkání s atraktivními hosty. Pozvání přijal např. guvernér ČNB Ing. Miroslav Singer, Ph.D., rektor VŠE prof. Ing. Richard Hindls, CSc., dr. h. c., prof. Ph.Dr. Jan Sokol, Ph.D., CSc., PhDr. Tomáš Sedláček ad. Výstavní téma bylo námětem k obsahové náplni programu k Mezinárodnímu dni muzeí a Pražské muzejní noci. Velkému zájmu návštěvníků se těšily doprovodné komentované prohlídky ke krátkodobé výstavě Unikáty zemských muzeí, která probíhala v Nové budově Národního muzea.

Hravé muzeum

V rámci projektu Hravé muzeum zahrnujícího programy a aktivity určené dětským návštěvníkům jsou rodinám s dětmi všech věkových kategorií nabízeny v měsíčních intervalech doprovodné programy cyklu Aspoň na víkend prezentující průběžně aktuální výstavní témata, pro děti jsou dále k dispozici aktualizované samoobslužné Hrací karty, které nabízejí poznání všech pražských objektů Národního muzea. Byl připraven cyklus Vycházky s muzeem seznamující s nejbližším okolím pražských objektů Národního muzea a jejich začleněním a vztahem k dané lokalitě. Doprovodné tiskové materiály k programům využívají jednotné grafické prvky Hravého muzea, které zohledňují specifika vnímání dětského návštěvníka stejně jako edukačně-relaxační výstavní prvky tzv. Dětských linek. Jednotlivé akce, programy i doprovodné tiskové materiály jsou nově prezentovány na webových stránkách Národního muzea ve zvláštní sekci s cílem zpřehlednit a ještě více zpřístupnit jejich nabídku návštěvníkům.

Aspoň na víkend

Oblíbený cyklus Aspoň na víkend, který především dětským návštěvníkům netradiční formou a zábavně-edukačním způsobem představuje výstavy pražských objektů Národního muzea, nadále pokračoval i v roce 2014. Každý měsíc probíhaly programy k aktuálním výstavám (Čas zámořských objevů, Peníze, Venkov, Křižovatky české a československé státnosti, Smrt kmotřička, Rituály smrti), cyklus akcentuje také významná společensko-historická data a období v průběhu roku s ohledem na provázanost s výstavními tématy (oslava Masopustu, Velikonoc, Mezinárodního dne dětí, 28. října, Halloweenu a Vánoc). Součástí programů jsou tematické tvůrčí ateliéry a dílny, komentované prohlídky, samoobslužné pracovní listy a ukázky zajímavých aktivit či dovedností s možností aktivního vstupu dětí. Celkem tyto doprovodné programy navštívilo v průběhu roku přibližně 3 500 návštěvníků.

NÁRODNÍ
MUZEUM

VĚDA A VÝZKUM V NÁRODNÍM MUZEU

Vědecko-výzkumná činnost patří podle zřizovací listiny Národního muzea k předmětům hlavní činnosti této instituce. Zaměstnanci Národního muzea pracovali v roce 2014 na široké škále výzkumných úkolů a projektů financovaných z institucionální a účelové podpory. Základní položku rozpočtu vědecko-výzkumné činnosti představovala institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO). V jejím rámci se pracovníci Národního muzea podíleli na 50 výzkumných cílech. Prostřednictvím účelové podpory dále pracovali především na projektech základního výzkumu Grantové agentury ČR (GA ČR), aplikovaného výzkumu NAKI a mezinárodních vědeckých projektech. Úspěchy v publikování kvalitních výsledků vědecko-výzkumné činnosti se zhodnocují v průběžném zvyšujícím se počtu bodů přidělených instituci v Rejstříku informací o výsledcích VaVal (RIV), které se následně pozitivně odrážejí v rostoucí institucionální podpoře určené pro financování vědy a výzkumu.

Výstupem vědecké práce pracovníků Národního muzea bylo v roce 2014 celkem 15 odborných publikací a celá řada časopiseckých studií uveřejněných v periodikách vydávaných Národním muzeem a v dalších českých či zahraničních impaktovaných a recenzovaných časopisech (viz Vydavatelská činnost). V tomto roce požádalo Národní muzeum o zařazení časopisů *Musicalia*, *Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce* a *Numismatické listy* do rozšířené databáze ERIH Plus.

V roce 2014 byla za jeden z hlavních cílů činnosti Národního muzea stanovena popularizace jeho vědeckých výsledků ve vztahu k široké veřejnosti. Vědecké výsledky byly popularizovány prostřednictvím celé řady výstupů populárně-vědeckých projektů (OPVK, EU, NAKI). Národní muzeum dále zveřejňuje a zpřístupňuje poznatky základního výzkumu svých pracovníků veřejnosti např. na zpravodajském portálu [Muzeum 3000](#) a pořádá též přednášky určené pro zájemce z řad veřejnosti.

Projekty popularizace vědy

Dotkni se 20. století

Vzdělávací projekt zapojuje paměťové instituce do výuky československých a českých dějin 20. století na základních a středních školách. Navržený model výuky využívá metodiky projektového vyučování, digitalizovaný obsah a výchovně-vzdělávací potenciál muzejních expozic v ČR a nabízí pedagogům netradiční výukové materiály: repliky předmětů a dokladů, interaktivní aplikace, hry, digitalizované kulturní dědictví, výstavy, komiksy apod. Formáty blízké mladým lidem podporují v žácích vlastní přístup k minulosti a dějinám, klíčový pro utváření a pochopení identity současné společnosti. V roce 2014 byly na pěti metodických seminářích pro pedagogy představeny možnosti práce s multimédií a vzdělávací potenciál sbírkových předmětů. Projekt získal dvě mezinárodní ocenění: diplom Comenius EduMedia Siegel a Seal of Approval Erasmus EuroMedia Award 2014 a byl prezentován na mezinárodní konferenci: *Vzdělávací obsah v muzejní edukaci* (23.–24. 4. 2014 Mgr. Ing. Ivana Havlíková, Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková: *Atraktivní výuka dějepisu prostřednictvím muzejních sbírek*).

Informace o projektu a veškeré výstupy jsou přístupné na www.dvacatestoleti.eu. Projekt byl spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

Heureka! Aneb podpora badatelských aktivit žáků ZŠ v přírodovědných předmětech

Smyslem projektu bylo pomoci pedagogům inovovat výuku přírodovědných předmětů na 2. stupni základních škol a víceletých gymnázií, zatraktivnit je a zavést do výuky pedagogické postupy založené na badatelsky orientovaných metodách. Bylo vytvořeno 35 výukových produktů, uspořádáno 14 jednodenních školení pro pedagogy a závěrečná konference. Proběhlo 48 exkurzí s badatelským programem pro žákovské týmy na vědecká pracoviště. Hlavním řešitelem projektu bylo Národní muzeum s partnery Pedagogickou fakultou UK a Centre for Modern Education (CZ) s.r.o. Do projektu bylo zapojeno 8 partnerských škol (Dvořákovo gymnázium a Střední odborná škola ekonomická Kralupy nad Vltavou, Gymnázium Rýmařov, Základní škola a mateřská škola Palkovice, Základní škola Blansko, Základní škola a mateřská škola Hoštka, Gymnázium Šternberk, Základní škola Ostrava – Poruba, Základní škola Vsetín), na kterých probíhala pilotáž výukových materiálů vytvořených během řešení projektu. Projekt skončil 15. 9. 2014. V rámci řešení projektu bylo podpořeno 165 pedagogů, 23 113 dětí, 8 partnerských škol.

Informace o projektu a veškeré výstupy jsou přístupné na www.objevuj.eu

Zhodnocení vědecké činnosti v jednotlivých odborech

V roce 2014 řešili pracovníci Národního muzea 6 projektů NAKI a 8 projektů GA ČR. Národní muzeum dále uspělo ve veřejné soutěži GA ČR, v níž získalo v pozici uchazeče/spoluuchazeče 3 projekty (počátek řešení v roce 2015). Roku 2014 byl ukončen dvouletý cyklus interních grantů (10), přičemž všechny projekty byly vyhodnoceny jako úspěšné. Národní muzeum dále vyhlásilo soutěže (doba řešení 2015–2016) o interní vědecké projekty, jejichž cílem je podpora základního výzkumu souvisejícího se sbírkovým fondem instituce a prioritou mladí badatelé, a nově také o interní mezioborové projekty (vzdělávací, výzkumné). V interních soutěžích uspělo 10 vědeckých a 2 mezioborové projekty. Řešení těchto projektů bude zahájeno v roce 2015.

Národní muzeum bylo osloveno MK ČR k účasti na novém hodnocení SPO jako výzkumných organizací souvisejícím s dokumentem „Postup při posuzování výzkumných organizací“ schváleným RVVI dne 31. 10. 2014. Na základě zmíněného dokumentu RVVI návazně na nový Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací znovu či nově zhodnotila všechny instituce (žadatele), zda splňují/nesplňují kritéria stanovená tímto Postupem, a tedy jsou/nejsou výzkumnými organizacemi. Národní muzeum bylo zařazeno mezi instituce schválené RVVI dne 19. 12. 2014 jako výzkumné organizace a nachází se tak na aktualizovaném seznamu výzkumných organizací platném k 30. 1. 2015.

V souvislosti s projektem MŠMT „Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací“ (projekt IPN Metodika), jehož cílem je vytvořit návrh nového systému hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací, bylo Národní muzeum vyzváno k zapojení se do procesu tří kol veřejných konzultací k návrhům dvou dílčích a jedné závěrečné zprávy. V roce 2014 byla uskutečněna veřejná konzultace 1. dílčí zprávy. Projektovému týmu tak bylo zasláno vyjádření k návrhu nového systému institucionálního hodnocení v oblasti vědy a výzkumu.

Věda a výzkum v Přírodovědeckém muzeu

Projekty NAKI (Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity)

Typový a unikátní materiál ve sbírkách přírodovědeckých muzeí: metodika správy a zpřístupňování tohoto významného kulturního dědictví.

Hlavní řešitel: (Kamil Zágoršek), Ivo Macek

Třetí rok řešení probíhal dle plánu. Došlo ke změně hlavního řešitele (hlavní řešitel na vlastní žádost odešel z NM). Bylo předloženo 13 recenzovaných publikací. Výsledky byly prezentovány na mezinárodních konferencích. V rámci příprav na certifikaci metodiky byly připraveny dílčí části za jednotlivé přírodovědné obory a ujednoceny. Začaly přípravné práce na plánované výstavě. Bylo schváleno libreto a připraven scénář. Digitalizace typového materiálu probíhala kontinuálně a během roku bylo digitalizováno celkem 3 945 typových exemplářů.

Metodika preventivní i akutní konzervace sbírkových předmětů z oblasti paleontologie a mineralogie ohrožených produkty degradace sulfidů

Hlavní řešitel: Jan Sklenář

Byly dokončovány testy vlivu faktorů na průběh degradace sulfidů. Těžiště výzkumu se přesunulo do oblasti aplikací. Byly prováděny zkoušky vlivu vytipovaných chemických prostředků využitelných pro zastavení či zpomalení rozkladných procesů ve sbírkách. Experimentálně byly ověřovány postupy užívané v současnosti, byly testovány fólie potenciálně využitelné jako bariéry k vytváření mikroklimatu, možnosti využití nanoimpregnací k ochraně papírové dokumentace, čerstvých sběrů či postupy galvanického zhotovování věrných kopií předmětů. Zjišťován byl vliv a složení přirozených společenstev litotrofních bakterií podílejících se na procesu rozpadu disulfidů.

Projekty Grantové agentury České republiky

Floristické změny jako důsledek vývoje klimatu v průběhu svrchnopaleozoické doby ledové zaznamenané v pánvích Českého masivu

Paleontologické oddělení

Mgr. Milan Libertin, Ph.D. (spoluřešitel)

2012–2015

Polyplodie, genetická rozmanitost a lokální adaptace ve fragmentované krajině

Botanické oddělení

Mgr. Jana Jičínská, Ph.D. (řešitelka)

2011–2014

Role selenu v hydrotermálním procesu vybraných uranových ložisek

Mineralogicko-petrologické oddělení

Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D. (řešitel)

2014–2016

Lidé na sklonku Velké Moravy: bioarcheologická a tafonomická analýza nového pohřebiště u rotundy na severovýchodním předhradí Pohanska u Břeclavi

Antropologické oddělení

RNDr. Petr Velemínský, Ph.D. (spoluřešitel)

2014–2016

Interní granty

Taxonomická revize a sbírkové zpracování žluté skupiny rodu Rhizocarpon v České republice

Mykologické oddělení

Mgr. František Bouda

Sbírka Entomologického oddělení NM: diverzita čeledi lupicovití (Diptera: Dolichopodidae) na území Íránu a Turecka

Entomologické oddělení

Mgr. Michal Tkoč

Výzkum vybraných významných českých lokalit zastoupených v mineralogických sbírkách NM s bližším zaměřením na lokalitu Předbořice

Mineralogicko-petrologické oddělení

Bc. Luboš Vrtiška

Vědecké projekty

Projekt Synthesys3 – Synthesis of Systematic Resources

EU program FP7-INFRASTRUCTURES-2012-1, 312253

Paleontologické oddělení

RNDr. Jiří Kvaček, CSc.

2013–2017

V závěru roku proběhlo již druhé kolo výběru projektů úspěšného evropského programu Synthesys3. Projekt je zaměřen na podporu krátkodobých studijních pobytů v předních evropských přírodovědeckých muzeích (např. londýnské Natural History Museum, berlínské Museum für Naturkunde nebo Museum National d'Histoire Naturelle v Paříži). Hodnotící komise složená z odborníků z Národního muzea i zahraničních institucí vybírala ze 44 podaných projektů z různých přírodovědeckých disciplín. Vybráno bylo 15 úspěšných žadatelů, kteří během roku 2015 navštíví sbírky Přírodovědeckého muzea Národního muzea. Výsledky jejich výzkumu budou publikovány ve významných vědeckých periodikách.

Leonardo da Vinci – Transfer of Innovation, EU projekt

Paleontologické oddělení

RNDr. Jiří Kvaček, CSc.

2013–2016

Green Learning Network / projekt ukončen z důvodu odchodu řešitele z NM, EU projekt

Paleontologické oddělení

RNDr. Kamil Zágoršek
2013–2016

Volkswagen Stiftung: Ecophysiological signals of fossil plants as indicators of climatic and atmospheric change during the Paleogene

Paleontologické oddělení
RNDr. Jiří Kvaček, CSc.
2013–2017

Mobility BARRANDE: Population of Europe of the first millennium – bioarchaeological contribution to the knowledge of nutrition and lifestyle of human populations

Antropologické oddělení
Laboratoire d'Anthropologie des populations du passé, Université Bordeaux, France
RNDr. Petr Velemínský, Ph.D.

European Bird Migration Atlas

Kroužkovací stanice, Evropské sdružení kroužkovacích centrál EURING
Mgr. Jaroslav Cepák, Ph.D.
2010–2014

Projekt CES – Constant effort site

Kroužkovací stanice, Evropské sdružení kroužkovacích centrál EURING
Mgr. Jaroslav Cepák, Ph.D.
dlouhodobý projekt zahájený 2004

Domácí i zahraniční konference a semináře Přírodovědeckého muzea v roce 2014 [ke stažení zde](#)

Věda a výzkum v Historickém muzeu

Projekty NAKI (Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity)

Archeologie na dosah. Edukace a prezentace archeologického kulturního dědictví
2012–2014

V roce 2014 byl úspěšně dokončen projekt (NAKI DF12P01OVV045), řešený oddělením pravěku a antického starověku pod vedením PhDr. Jarmily Valentové. Jeho cílem bylo hledání vhodných nástrojů a prostředků popularizace, prezentace a edukace archeologie muzejními prostředky, a to především prostřednictvím sbírkových předmětů. Jako hlavní aplikovaný výstup projektu byla v roce 2014 dokončena certifikovaná metodika „Edukace a prezentace archeologického kulturního dědictví“ (MK 6931/2015 OVV; Osv. 19). Dále byly publikovány tematické odborné články v recenzovaném periodiku Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce, pokračovala práce na webu www.archeologienadosah.cz a realizace dílčích edukativních programů.

Projekty Grantové agentury České republiky

Meče středověké Evropy jako technologický, archeologický a kulturně historický pramen

Oddělení pravěku a antického starověku

Mgr. Jiří Košta (spoluřešitel), Ing. Jiří Hošek, Ph.D.; ARÚ AV ČR, v. v. i. Praha
2012–2016

Interní granty

Tuchlovice, okr. Kladno. Archeologický výzkum lokality s organickými nálezy
Oddělení pravěku a antického starověku

Mgr. Daniel Bursák
2013–2014

Pohyblivost, dočasnost, recyklace – Nové trendy v české divadelní architektuře po roce 1989
Divadelní oddělení

Mgr. Vojtěch Poláček, MgA. Vít Pokorný
2013–2014

Revize a materiálový průzkum nejstarších nálezů fragmentů oděvů a oděvních doplňků z rané doby historické ze sbírky Starších českých dějin Historického muzea

Oddělení správy, evidence a péče o sbírky
Bc. Veronika Šulcová, Dis.
2013–2014

Projekty dlouhodobého koncepčního rozvoje organizace

- 2014/20 Archeologie – Mgr. Marika Tisucká
- 2014/21 Světový diskurz interpretace a ochrany archeologického dědictví – Mgr. Daniel Bursák
- 2014/22 Starší české dějiny – PhDr. Vanda Marešová
- 2014/23 Dějiny fondů a sbírek Národního muzea – PhDr. Milena Běličová
- 2014/24 Etnologie – Mgr. Petra Červinková
- 2014/25 Numismatika – PhDr. Luboš Polanský
- 2014/26 Dějiny divadla – Mgr. Vojtěch Poláček
- 2014/27 Technologie dokumentace a restaurování památek a muzejních sbírek – Ing. Martina Ohlidalová, Ph.D.
- 2014/28 Novodobé české dějiny – PhDr. Ivan Malý

Mezinárodní spolupráce

Cradles of European Culture (CEC). A European Network for Interpreting and Presenting Early Medieval Cultural Heritage. Francia Media Heritage Route

Numismatické oddělení

PhDr. Luboš Polanský, asociovaný partner

European Commission – Directorate General Education and Culture – Programme « Culture »
2010–2015

Domácí i zahraniční konference a semináře Historického muzea v roce 2014 [ke stažení zde](#)

Věda a výzkum v Knihovně Národního muzea

Vědecká a výzkumná činnost v Knihovně Národního muzea (dále jen KNM) byla zaměřena na oblast dějin knižní kultury s druhovým zaměřením na rukopisy, staré tisky a historická periodika. Z finančních prostředků DKRVO jsou průběžně financovány zpracování a edice řady katalogů rukopisných zlomků KNM, a to jak finanční odměny pro externí pracovníky, kteří na projektu pracují, tak také publikační náklady. V roce 2014 byl vydán druhý díl katalogu rukopisných zlomků (DRAGON, Michal [et al]. Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea. Signatura 1 A. Praha, 2014). Souběžně je s tímto zaměřením spojena rovněž rekatologizace rukopisné sbírky NM. Nové záznamy rukopisů jsou průběžně zpřístupňovány v digitální knihovně [Manuscriptorium](#).

Z téhož finančního zdroje byly finančně podpořeny rovněž publikace dvou disertačních prací pracovníků KNM (KAŠPAROVÁ, Jaroslava: *Amadis Waleský, nebo Don Quijote? Rytířské příběhy španělského Zlatého věku a jejich putování za čtenáři 16.–19. století*. České Budějovice, 2014; ŠÍPEK, Richard: *Die Jauerer Schlossbibliothek Ottos des Jüngeren von Nostitz: Teil 1 und Teil 2*. Frankfurt am Main, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Warszawa, Wien, 2014). Dokončení vědecké monografie PhDr. Evy Stejskalové o dějinách novinářství (Počátky novinového zpravodajství a novin v Čechách od 17. století do 40. let 18. století) bylo z důvodu velké náročnosti redakčních prací přesunuto do roku 2015. Z jiných zdrojů bylo podpořeno vydání knihy Štefana Švece o vývoji časopisů pro děti (ŠVEC, Štefan: *Česky psané časopisy pro děti (1850–1989)*. Praha, 2014). KNM je prostřednictvím pracovníků oddělení rukopisů a starých tisků dále zapojena do významného evropského projektu COST Reassembling the Republic of Letters, 1500–1800 A digital framework for multi-lateral collaboration on Europe's intellectual history. V rámci tohoto projektu se orientuje především na zpracování prosopografických a biografických informací a implementaci biografických informací evidovaných v rámci projektu PROVENIO (NAKI). Aktuálně spolupracuje na přípravě nového evropského projektu Explore: Dispersed collections, distinct places, displaced people v rámci iniciativy „Horizon 2020“.

Projekty NAKI (Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity)

KNM plní dva projekty aplikovaného výzkumu Ministerstva kultury České republiky NAKI:

PROVENIO – zpracování vlastnických proveniencí KNM (DF12P01OVV023, Jaroslava Kašparová a kolektiv).

Cíle projektu pro třetí rok řešení byly splněny. Byla odevzdána k certifikaci metodika zpracování a evidence knižních proveniencí, kterou poskytovatel schválil. Byl zakoupen a instalován server Z39.50 pro sdílení autoritních záznamů v databázi PROVENIO, která byla rozšiřována a současně čištěna i v roce 2014. Byly vypracovány oba typy map knižních proveniencí: virtuální dynamická online mapa aktuálního stavu zpracovaných proveniencí v databázi PROVENIO, statická velká nástěnná mapa pro účely výstavy, kterou vyvrcholí práce na projektu PROVENIO. Současně byl zkompletován text monografie o proveniencích v Knihovně Národního muzea a připraveno libreto závěrečné výstavy. V rámci řešení projektu byla navázána úzká spolupráce především s prestižním konsorciem CERL (Consortium of European Research Libraries), na jehož jednání jsou zástupci KNM zváni i přesto, že KNM není z finančních důvodů členem tohoto konsorcia. V rámci téhož projektu navázala KNM úzkou spolupráci s dalšími institucemi:

Staatsbibliothek Berlin, Bibliothèque municipale Lyon, Biblioteka Uniwersytecka w Wrocławiu, Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie.

Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky (DF12P01OVV024, NM je spoluřešitel v konsorciu s Národním památkovým ústavem a Národní knihovnou České republiky, za KNM Petr Mašek) byl rovněž úspěšně naplněn cíli pro rok 2014. V rámci systému pro katalogizaci fondů zámeckých knihoven Tritius bylo z katalogizováno cca 2000 svazků tisků 16. století, včetně oskenování jejich podstatných částí. Práce probíhaly především v Mikulově, Vranově nad Dyjí, Křivoklátě, Frýdlantu, Hrubém Rohozci a v Terezíně. V KNM pak byla za pomoci odborné literatury vytvářena autoritní hesla majitelů jednotlivých svazků. Současně probíhal sběr dat pro odborné články, zejména o knihovně Víta Ulricha Marschalla z Ebnetu a o tiskařských signaturách.

Vědecké konference a semináře

Domácí

Aktuality databáze Provenio

38. seminář knihovníků muzeí a galerií AMG

2.–4. 9. 2014, Frýdek-Místek

Jaroslava Kašparová

Amadis de Gaula jako „manuel des courtisans“ i učebnice jazyků

VI. mezinárodní interdisciplinární konference k výzkumu zámeckých, měšťanských a církevních knihoven

„Kniha v proměnách času“

23.–26. 10. 2014, Český Krumlov

Jaroslava Kašparová

Zámecké knihovny po roce 1945

Konference Národního památkového ústavu

23.–25.4. 2014, Kroměříž

Petr Mašek

Cesty knih vřatislavských duchovních v raném novověku

VI. mezinárodní interdisciplinární konference k výzkumu zámeckých, měšťanských a církevních knihoven

„Kniha v proměnách času“

23.–26. 10. 2014, Český Krumlov

Richard Šípek

Infinitivní konstrukce ve Druhé staroslověnské legendě o sv. Václavu

15. ročník konference Mladí lingvisté 2014 (diachronní workshop)

14. 5.–16. 5. 2014, Olomouc

Kateřina Spurná

Zahraniční

Databáze „PROVENIO“, knihovny osobností a čtenářská recepce

Konference

Jaroslava Kašparová

Výskum dejín knižnej kultúry kultúry na Slovensku a v stredoeurópskom prostore

8.–10. 4. 2014 Bratislava, Slovensko

The translation technique of the Second Old Church Slavonic Life of Saint Wenceslas

Konference The Commented Psalter by Bruno of Würzburg – Latinitas in Slavic World

21.–24. 9. 2014, Macerata, Itálie

Kateřina Spurná

Věda a výzkum v Náprstkově muzeu

Archeologická expedice do Wad Ben Naga

V uplynulém roce proběhly dvě výkopové sezóny archeologické expedice do Wad Ben Naga, jejichž hlavní náplní byl výzkum chrámového komplexu označovaného jako Týfónium a revizní výzkum Paláce královny Amanišacheto. V Týfóniu byly učiněny zásadní objevy, včetně nálezů římských mincí, fragmentů merojských soch a kusů chrámového inventáře.

Projekty Grantové agentury České republiky

Sbírkové oddělení Náprstkova muzea řešilo v roce 2014 dva grantové projekty financované Grantovou agenturou České republiky. Jeden z nich s názvem „Alois Richard Nykl, český orientalista, cestovatel a krajan“ s kódem 13-29508P řešil PhDr. Josef Ženka, Ph.D. Jeho vypracovávání probíhá od roku 2013 i nadále, plánované ukončení projektu je v roce 2015. Druhým grantovým projektem s kódem 13-09594S je „Výzkum merojského království města ve Wad Ben Naga (Súdán), jehož řešitelem je PhDr. Pavel Onderka. Projekt probíhající od roku 2013 bude dokončen v roce 2017.

Interní granty

V roce 2014 sbírkové oddělení Náprstkova muzea uzavřelo dva interní granty. První s názvem „Aspekt ženství v díle Utagawy Kunisady“ řešila Bc. Helena Gaudeková, MA. Druhý grant s názvem „Světelné obrazy A. V. Nováka“ vyřešil Jan Šejbl, DiS.

Projekty dlouhodobého koncepčního rozvoje organizace

- 2014/29 Vytváření komunikačních kódů u mimoevropských kultur – Mgr. Jana Jiroušková, CSc.
- 2014/30 Čínská a tibetská sbírka – Bc. Mgr. Helena Heroldová, Ph.D.
- 2014/31 Sbírková kovů ze zemí Předního východu, Střední Asie a Indie – PhDr. Dagmar Pospíšilová, CSc.
- 2014/32 Japonská sbírka – PhDr. Alice Kraemerová
- 2014/33 Sbírková severní Ameriky – PhDr. Kateřina Klápšťová
- 2014/34 Josefa Křížková-Náprstková a společnost 19. století – PhDr. Milena Secká, CSc.

- 2014/35 Archeologická expedice do Wad Ben Naga – PhDr. Pavel Onderka
- 2014/36 Zhodnocení sbírkového odkazu prof. Jaroslava Černého – PhDr. Pavel Onderka
- 2014/37 Fenomén sběratelství – Milan Stuchlík – Monika Baďurová
- 2014/38 Sběrka mimoevropské numismatiky – Nález Popůvky – PhDr. Vlastimil Novák, Ph.D.
- 2014/39 Poznávání a prezentace mimoevropských kultur u české veřejnosti na přelomu 19. a 20. století na příkladu cestovatele E. St. Vráze – PhDr. Jiřina Todorovová, CSc.

Spolupráce s mezinárodními organizacemi

- Národní korporace pro památky a muzea, Súdán (Archeologická expedice do Wad Ben Naga)
- Egyptské muzeum a Sběrka papyrů, Berlín, Spolková republika Německo (výstava Země černých faraonů)
- Egyptské muzeum – Georg Steindorff – Univerzity v Lipsku, Lipsko, Spolková republika Německo (výstava Země černých faraonů)
- Hósei University Tokio (široká spolupráce)
- Art Research Center, Kjóto (zpracování dřevořezů)
- Manggha Centre, Krakov, Polsko (výstava)
- Fitzwilliam Museum Cambridge (zpracování nálezů)
- Horniman Museum, London (zpracování sbírek)

Domácí i zahraniční konference Náprstkova muzea v roce 2014 [ke stažení zde](#)

Věda a výzkum v Českém muzeu hudby

Projekty Grantové agentury České republiky

Bedřich Smetana: Korespondence, I (1840–1874). Kritická edice
PhDr. Olga Mojžíšová, Ph.D.

Interní granty

Dvořákův americký „sekretář“ Josef Jan Kovařík – vzpomínky na Mistra Antonína Dvořáka
Mgr. Kateřina Nová

Elektronická taneční hudba v České republice: dokumentace současnosti
Mgr. Peter Balog

Projekty dlouhodobého koncepčního rozvoje organizace

- 2014/40 Hudební divadlo v Praze v 19. století (PhDr. Milan Pospíšil, CSc.)
- 2014/41 Smetanovská bibliografie online (Mgr. Jana Plecítá)
- 2014/42 Problematika pramenů, recepce a vydávání děl Antonína Dvořáka (Mgr. Kateřina Nová)
- 2014/43 Hudebně-ikonografické dokumenty ve sbírkách Národního muzea - Českého muzea hudby (PhDr. Eva Paulová)

- 2014/44 Česká hudba v evropském kontextu: přesahy, impulsy, specifika (PhDr. Jana Vojtěšková, CSc.)
- 2014/45 Kompletace a vědecké zpracování rukopisných hudebnin a tisků ze sbírky Českého muzea hudby (cca 1350–1700) (PhDr. Dagmar Štefancová)
- 2014/46 Edice libret k Fibichově melodramatické trilogii Hippodamie (PhDr. Věra Šustíková)
- 2014/47 Organologický výzkum (Mgr. Tereza Berdychová)

Konference pořádané NM

ČMH spolupřádalo Mezinárodní výroční konferenci České společnosti pro hudební vědu ve dnech 7. 11.–8. 11. 2014

Zahraniční konference

- II. Internationales Joseph-Woelfl-Symposium, Salzburg 23.–25. 8. 2014 (PhDr. Markéta Kabelková, Ph.D.)
- Meyerbeer and French grand opéra, Pistoia 12.–14. 9. 2014 (PhDr. Milan Pospíšil, CSc.)

Domácí konference

- Studentská konference uměnovědných oborů FF MU, Svatka 17.–20. 6. 2014 (Mgr. Kateřina Nová, Mgr. Veronika Vejvodová)
- Poohří V. 2014 - Církev a společnost, Litoměřice 16.–17. 10. 2014 (PhDr. Dagmar Štefancová)
- Klavírní výtahy, úpravy, verze a jejich význam v kontextu skladatelova díla (na příkladu děl A. Dvořáka, B. Smetany, L. Janáčka, O. Ostrčila a B. Martinů), Muzikologický seminář, Praha 22. 10. 2014 (Mgr. Veronika Vejvodová)
- 49. mezinárodní hudebněvědné kolokvium Brno, Brno 24.–26. 11. 2014 (Mgr. Kateřina Nová)

Vydavatelská a nakladatelská činnost Národního muzea

Vydané periodické publikace

- Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, 1, 2 + supplementum
- Annals of the Náprstek Museum, 1, 2
- Časopis Národního muzea. Řada historická, 1–2, 3–4
- Journal of the National Museum (Prague), Natural History Series, 1–2
- Lynx, nová série, 1–2
- Musicalia. Časopis Českého muzea hudby / Journal of the Czech Museum of Music, 1–2
- Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce, 1, 2
- Numismatické listy, 1–2, 3–4
- Sborník Národního muzea v Praze, řada A – Historie, 1–2, 3–4
- Sborník Národního muzea v Praze, řada B – Přírodní vědy, 1–2, 3–4
- Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie, 1–2, 3–4

- Národní muzeum se též podílí na vydávání časopisu Bulletin mineralogicko-petrologického oddělení Národního muzea v Praze.

Vydané neperiodické publikace

- *Amadis Waleský, nebo don Quijote? Rytířské příběhy španělského Zlatého věku a jejich putování za čtenáři 16.–19. století*
Jaroslava Kašparová
(koedice s nakladatelstvím Veduta)
- *Arma offensiva et defensiva. Historické zbraně a zbroj ze sbírky Národního muzea*
Evžen Šnajdrová
- *České moravské a slezské mince 10.–20. století. Národní muzeum – Chaurova sbírka IV.8. Habsbursko-lotrinská dynastie a její zakladatelé (1740–1918)*
Jan Boublík
- *Byl to můj osud... Zápisky Josefy Náprstkové*
Martin Šámal, Milena Secká
- *Česky psané časopisy pro děti (1850–1989)*
Štefan Švec
(koedice s nakladatelstvím Karolinum)
- *Hrajeme si celý den. Japonské tradiční hračky ve sbírkách Náprstkova muzea*
Helena Gaudeková, Alice Kraemerová
- *Narození dítěte v lidovém prostředí a rituální vliv obřadní textilie – koutní plachty*
Monika Tauberová
- *Núbie. Země na křižovatce kultur / Nubia. A Land on the Crossroads of Cultures. Wad Ben Naga 2014*
Pavel Onderka
- *Orbis cirkus*
Hanuš Jordan, Ondřej Cihlář
(koedice s Nakladatelstvím AMU, Cirkoskop)
- *Pravěká a raně středověká archeologie v dějinách Národního muzea*
Karel Sklenář (v řadě Fontes Archaeologici Pragenses, sv. 40)
- *Raně středověký knížecí hrob z Kolína*
Jiří Košta, Michal Lutovský (v řadě Fontes Archaeologici Pragenses, sv. 41)
- *Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea. Signatura 1 A*
Marek Brčák, Dalibor Dobiáš, Michal Dragoun, Martina Jamborová, Matěj Měřička
- *The Deir el-Medina and Jaroslav Černý Collections*
Pavel Onderka et al. (v řadě EMMNP, sv. 19)
- *Toys and Games in African Societies. Creation and Sharing of Communication Codes*
Jana Jiroušková a kol.
- *Zmizelá Praha. Divadlo a divadelní sály*
Olga Vlčková
(koedice s nakladatelstvím Paseka)

Mezinárodní výměna publikací

2014	počet odeslaných publikací (ks)	hodnota odeslaných publikací (Kč)	počet získaných publikací (ks)	hodnota získaných publikací (Kč)
Entomologické oddělení	231	92 400,00	315	157 500,00
Zoologické oddělení	81	24 300,00	122	28 180,00
Náprstkovo muzeum	224	71 220,00	262	81 747,00
České muzeum hudby	45	2 880,00	45	13 000,00
Knihovna NM	2 616	455 807,00	1 425	1 037 431,00
NM celkem	3 197	646 607,00	2 169	1 317 858,00

Poznámka: Počet publikací: jednotkou je číslo časopisu nebo kniha.

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST NÁRODNÍHO MUZEA

V oblasti sbírkotvorné činnosti byl rok 2014 pro Národní muzeum významný z několika hledisek. V oblasti akvizic šlo bezesporu o získání mimořádného sbírkového fondu Muzea dělnického hnutí, který má pro dokumentaci konce 19. a 20. století jedinečnou hodnotu. Pro muzeum však přináší také logické nároky v oblasti uložení a zejména následného zpracování. V oblasti uložení sbírek pokračovaly přípravy na stavební proměnu komplexu depozitářů Českého muzea hudby v Litoměřicích. Do budoucna je z hlediska akvizic a zpracování sbírek přitom zřejmé, že nové kapacity bude nutné nalézt jak pro společenskovědní sbírky Historického muzea a Knihovny NM, tak pro fond Náprstkova muzea.

Akviziční politika je dlouhodobě limitována finančními prostředky a do značné míry závislá v oblasti nákupů na podpoře programu ISO Ministerstva kultury ČR. Také v roce 2014 byly podpořeny mimořádné akvizice např. z oblasti přírodovědeckých sbírek, hudebních sbírek, numismatiky či významného rukopisu z 18. století. Další nákupy byly umožněny jak z vnitřních zdrojů, tak např. z podpory legátu Hlávkovy nadace. Pro sbírkotvornou činnost je však zásadní následná práce se sbírkou, kde se dlouhodobě muzeum potýká s nedostatkem kapacit na prosté zpracování starších sbírkových fondů. To se logicky odráží v oblasti inventarizace. I proto bylo na základě výsledků roku 2013 a předpokladu výsledků 2014 přistoupeno v této oblasti k novému způsobu – kategorizaci jednotlivých podsbírek a úpravám časových limitů inventarizace.

Odborné zpracování sbírek má dlouhodobě své kvalitní výstupy v publikační činnosti. O nové trendy v oblasti sledování klimatu se starají aktuální výzkumné projekty muzea. V roce 2014 byly také učiněny první důležité kroky pro zpracování nové sbírkotvorné koncepce Národního muzea, a to jak celku muzea, tak jeho jednotlivých součástí. Pro další práci se sbírkou bude bezpochyby zásadní především nastavení v oblasti dokumentace současnosti, určení priorit v tematických oblastech hudby a mimoevropských kultur a kvalitní zajištění dlouhodobého sbírkotvorného postupu v oblasti přírody a krajiny. Národní muzeum věnovalo v roce 2014 pozornost také digitalizaci sbírky v rámci projektů „Dotkni se!“ či dlouhodobého projektu www.esbirky.cz. Právě digitalizační postupy mohou mít do budoucna jak ochranný, tak především badatelský potenciál v mezinárodním měřítku.

Sbírka Národního muzea i nadále představuje jedinečný a nezastupitelný sbírkový fond České republiky, který je systematicky rozšiřován při vědomí nutného zajištění podmínek pro uložení a další práci se sbírkovým fondem.

Činnost Přírodovědeckého muzea

Významným úkolem Přírodovědeckého muzea (dále jen PM) roku 2014 bylo přestěhování entomologických sbírek a celého pracoviště entomologického oddělení z nevyhovujících prostor zámku Kunratice do depozitářů v Horních Počernicích. V průběhu roku 2013 a 2014 byly entomologické depozitáře v Horních Počernicích vybaveny potřebnou klimatizační technologií (která umožňuje udržovat klimatické parametry nezbytné pro dlouhodobé uchování sbírek) a úložným prachotěsným mobiliářem. Byly tak vytvořeny předpoklady pro přestěhování entomologických sbírek. V nových depozitářích byly krabice se sbírkovým materiálem ukládány do pojízdných regálů (suchý materiál – např. brouci), prachotěsných skříní

(motýli) nebo plechových skříní (lihový materiál). Sbírký jednotlivých skupin hmyzu byly uspořádány podle zoologického systému.

Z výstavních projektů pokračovaly práce na přípravě dlouhodobé expozice s názvem Archa Noemova, téměř dokončena byla i hlavní výstava výstavního cyklu SMRT a byl připraven scénář pro výstavu mající za cíl populárně-naučnou formou představit veřejnosti práci přírodovědců taxonomů.

Akviziční činnost i péče o sbírky probíhaly jak za podpory Ministerstva kultury (např. nákup sbírky z programu ISO), tak vlastními sběry na tuzemských i zahraničních lokalitách. Cílem v rámci vědeckých úkolů PM bylo i získávání financí na výzkum a nové sběry i z jiných zdrojů. Úspěšně byly podány tři projekty ke Grantové agentuře ČR a vědecká práce byla podpořena i smluvním výzkumem (Čertovy schody, CHKO a NP Šumava, Severočeské doły).

Mezi dalšími úkoly PM bylo představit práci Přírodovědeckého muzea veřejnosti. Přírodovědci se aktivně tvorbou článků podíleli na obsahu popularizačního webu NM: Muzeum 3000. Kroužkovácí stanice připravila každoroční několikadenní kurz pro začínající kroužkovatele ptáků.

Akviziční činnost Přírodovědeckého muzea

Nejvýznamnější akvizicí byla sbírka Zdeňka Dvořáka, zakoupená za podpory Ministerstva kultury (program ISO). Jedná se o kompletní sbírku fosilií z lokality Roudníky v počtu 2 200 ks (386 ks hmyzu, 218 ryb a 1 596 rostlin; třetihory, oligocén) a kompletní sbírku středních a velkých fosilních obratlovců (třetihory, miocén) v počtu 4 500 ks. Darem byla získána sbírka 90 exemplářů brouků z Bornea od P. Kalače (P5P 1/2014) a sbírka cca 10 000 exemplářů především českých motýlů z pozůstalosti ak. mal. Bohumila Vančury (P5P 2/2014). Mezi vlastní sběry jednotlivých oddělení patří významné akvizice z výzkumných cest, např. 30 ks obojživelníků a plazů z Peru obsahující paratypy nově popisovaného druhu žáby rodu *Pristimantis* nebo nálezy z třetihorní lokality Ahníkov, kde provádí systematický výzkum paleontologické oddělení.

Počty přírůstků

	počet přírůstkových čísel	tj. počet předmětů (ks)
celkem	205	41 824
z celku		
. dary	77	11 527
. převody	36	849
. nákupy	7	17 851
. vlastní sběr	81	11 560
. stará zásoba	4	37

Náklady na nákup sbírkových předmětů

celkem	730 310 Kč
z celku	0 Kč
. rozpočet NM	74 000 Kč
. dotace MK (ISO)	430 000 Kč
. sponzoring	0 Kč
. ostatní zdroje	226 310 Kč

Péče o sbírky v Přírodovědeckém muzeu

Entomologické sbírky byly kompletně přestěhovány do depozitářů v Horních Počernicích. Byla provedena jarní a podzimní chemická desinsekce depozitářů a uloženého sbírkového materiálu. Lepidopterologické depozitáře byly dovybaveny speciálními prachotěsnými skříněmi (100 ks) a kompaktořady v koleopterologickém depozitáři byly upraveny na ukládání krabic Unit system. V mykologické podsbírce začalo odborně náročné slučování starších a novějších fondů chorošovitých hub spojené s přemístěním sbírek z herbářových balíčků do nových herbářových krabic. Za podpory MK (program ISO) byly zakoupeny nové herbářové krabice pro botanické oddělení. Vlastními silami bylo zrestaurováno 10 druhů plazů, např. varan pestrý (*Varanus varius*), leguán galapážský (*Conolophus subcristatus*), scink uťatý (*Tiliqua rugosa*), psohlavec zelený (*Corallus caninus*) a korovec jedovatý (*Heloderma suspectum*).

Počty ošetřených sbírkových předmětů

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
Celkem	68 795	137 739
z celku		
. preparování	42 206	84 496
. konzervování	26 561	53 142
. restaurování	28	101
. tvorba modelů	0	0
z celku		
. dodavatelsky	25 725	53 132
. vlastními silami	43 070	84 607

Náklady na ošetření sbírkových předmětů

Celkem	453 361 Kč
z celku	
. rozpočet NM	120 000 Kč
. dotace MK (ISO)	110 000 Kč
. sponzoring	0 Kč
. ostatní zdroje	223 361 Kč

Odborná správa sbírek Přírodovědeckého muzea

V přírodovědeckém muzeu pokračovala inventarizace sbírek a pozornost byla věnována digitalizaci typového materiálu. V rámci příprav a následného stěhování entomologických sbírek pokračovala revize sbírek a přeuspořádání sbírek (především brouků) do nově zakoupených krabic. V zoologickém oddělení proběhla kompletní revize sbírky ostrorepů.

Počty nově zapsaných čísel

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
evidence chronologická	267	18 670
evidence systematická	30 474	854 450
počet vyřazených inventárních čísel ze sbírkové evidence v r. 2014	0	0
Evidence v počítačových databázích		
celkem	467 444	
z toho zapsaných v roce 2014	18 468	19 382
revize	3 882	
Počet inventarizovaných evidenčních čísel (dle výkazu MK ČR)	30 218	
Zápůjčky sbírkových předmětů		
z celku		
. na výstavy v tuzemsku	296	549
. na výstavy v zahraničí	0	0
. badatelům v tuzemsku	455	1 153
. badatelům v zahraničí	0	0

Dokumentace sbírek

Bylo pořízeno více než 7 000 snímků dokumentujících typový a vyobrazený materiál v paleontologické sbírce, převážně z typové sbírky J. Barranda, J. Velenovského, K. Sternberga. Proběhla kompletní digitální fotodokumentace kusové mykologické sbírky a typů nových druhů basidiomycetů popsanych J. Velenovským.

Počet nově dokumentovaných sbírkových předmětů

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
Celkem	13 662	22 988
z celku		
. dokumentace analogová		
. dokumentace digitální	13 661	22 987
. dokumentace kresebná	1	1

Badatelský servis

Zájem o sbírky ze stran zahraničních badatelů byl poprvé podpořen mezinárodním projektem Synthesys. Pro 10 mykologů z celé ČR proběhlo na jaře 2014 určovací školení věnované kornatcovitým houbám, které připravilo mykologické oddělení, lektorem byl prom. biol. Zdeněk Pouzar, CSc. Kroužkovácí stanice připravila každoroční týdenní kurz pro začínající kroužkovatele ptáků.

Počet domácích badatelů	788
Počet zahraničních badatelů	273
Počet návštěv domácích badatelů	2 324
Počet návštěv zahraničních badatelů	615
Počet studovaných sbírkových kusů domácími badateli	41 304
Počet studovaných sbírkových kusů zahraničními badateli	33 474

Činnost Historického muzea

Jednotlivá sbírková oddělení Historického muzea Národního muzea (dále jen HM) se věnovala odborné práci, podařilo se získat velké množství nových sbírkových předmětů dary, nákupy i převody – např. rozsáhlý celek

Muzeum dělnického hnutí. Tisíce předmětů byly zrestaurovány, zdigitalizovány a zdokumentovány. Ve vědě a výzkumu v HM byl úspěšně dokončen projekt MK ČR NAKI „Archeologie na dosah. Edukace a prezentace archeologického kulturního dědictví“, jednotlivá oddělení se podílela na řešení 8 cílů ve výzkumu a vývoji projektu DKRVO a 3 interních grantů. Pracovníci HM publikovali několik desítek vědeckých i popularizačních prací a účastnili se vědeckých konferencí, kde přednesli své příspěvky. Pokračovala i odborná spolupráce s řadou domácích i zahraničních institucí, přednášková činnost a výuka odborných pracovníků na vysokých školách.

Akviziční činnost Historického muzea

Historické muzeum (dále jen HM) vynaložilo v roce 2014 ze svého rozpočtu na nákup sbírek 350 500 Kč a dalších 430 000 Kč z dotace ISO MK ČR. Do numismatické sbírky byla zakoupena sada 18 antických mincí za 257 500 Kč (230 000 ISO, 27 500 NM) a denár typu Cach 648 za 5000 Kč. Pro divadelní sbírku byly zakoupeny scénické návrhy Josefa Svobody (285 000 Kč: 200 000 ISO, 85 000 NM), kompletní Švábovo loutkové divadlo (15 000 Kč), pozůstalost Oldřicha Daňka (60 000 Kč), scénické a kostýmní návrhy (Sládek, Hofman, Schindler, 60 000 Kč) a plakát cestujícího kouzelného divadla ISHI-TOMO (L. Duška) za 1 000 Kč. Do sbírky tělesné výchovy a sportu byly realizovány akvizice za 25 000 Kč: tenisová raketa Karla Koželuha a dvojmístný závodní bob. Pro oddělení novodobých českých dějin byly zakoupeny dvoje svatební šaty za 2 000 Kč a potřeby pro domácnost (zejména lustry) za 10 000 Kč. Do sbírky klasické archeologie přibylo 5 předmětů v hodnotě 60 000 Kč: bronzová figurka tančícího Eróta, 3 terakotové figurky a skleněné unguentarium.

Ze zajímavých darů stojí za zmínku 30 prací z pozůstalosti sochaře Ladislava Šalouna pro oddělení starších českých dějin; vesta „jelek“ z Černé Hory, dětské kožené krpce a další krojové součástky z Čech a Slovenska do etnografického oddělení. Soubor 18 pamětních mincí z České národní banky, nález evropských mincí z 15.–17. století z Louňovic pod Bláníkem, depot pražských grošů Karla IV. a Václava IV. z Čivic, konvolut českých, moravských a slezských brakteátů a 3 pamětní mince Cookových ostrovů s motivem z dětského časopisu Čtyřlístek obohatily numismatickou sbírku. Sbírkou tělesné výchovy a sportu získala darem kolekci oblečení českých olympioniků ze zimních olympijských her v Soči 2014, 14 extraligových hokejových dresů, ragbyový míč z roku 1947 s podpisy amerických hráčů a ragbyový dres české reprezentace.

Mezi nejvýznamnější akvizice roku 2014 však patří bezpochyby převzetí Muzea dělnického hnutí, které čítá přes 700 000 předmětů, v současné době probíhá jeho postupné stěhování do depozitářů Historického muzea Národního muzea v Terezíně.

Počty přírůstků

	počet přírůstkových čísel	tj. počet předmětů (ks)
celkem	455	7 566
z celku		
. dary	398	2 853
. převody	11	336

. nákupy	20	690
. vlastní sběr	13	152
. stará zásoba	13	3 535

Náklady na nákup sbírkových předmětů

celkem	780 500 Kč
z celku	
. rozpočet NM	350 500 Kč
. dotace MK (ISO)	430 000 Kč
. sponzoring	0 Kč
. ostatní zdroje	0 Kč

Péče o sbírky Historického muzea

Historické muzeum pokračovalo v roce 2014 v ošetření sbírkových předmětů zejména prací vlastních restaurátorů s prioritou připravit předměty pro vystavení či zapůjčení. Restaurátoři v průběhu roku provedli částečnou očistu národopisné expozice, podíleli se na instalacích výstav a společně s kurátory prováděli pravidelné kontroly stavu zápůjček do expozic jiných institucí. Dále také pokračovala optimalizace dlouhodobého uložení sbírek v depozitářích v Terezíně.

Ze zdrojů Národního muzea byla z historické sbírky dodavatelsky zrestaurována pohovka a dvě křesla s kárem z Památníku F. Palackého a F. L. Riegera (124 000 Kč) a z divadelní sbírky konvolut divadelních cedulí Prozatímního divadla, 1876/2 (54 000 Kč). Dotace ISO/D-c (323 550 Kč) pokryla větší část restaurování portrétu Karla VI. a malovaného paravanu se světci z historické sbírky NM. V rámci spolupráce s VŠCHT v Praze, VOŠ textilních řemesel, AVU a Univerzitou Pardubice zrestaurovali studenti v rámci svých semestrálních a závěrečných prací 13 sbírkových předmětů z historické sbírky a 1 sbírkový předmět z etnografické sbírky Národního muzea. Restaurátoři HM dále zrestaurovali 57 liniových podkreseb Poštovního muzea, 1 model scény Knihovny Václava Havla a vyrobili 4 kopie archiválií K. Kramáře pro Úřad vlády ČR.

Počty ošetřených sbírkových předmětů

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
celkem	1 126	1 200
z celku		

. preparování	0	0
. konzervování	848	921
. restaurování	277	278
. tvorba modelů	1	1
z celku		
. dodavatelsky	21	21
. vlastními silami	1 105	1 179

Náklady na ošetření sbírkových předmětů

celkem	673 822 Kč
z celku	
. rozpočet NM	350 272 Kč
. dotace MK (ISO)	323 550 Kč
. sponzoring	0 Kč
. ostatní zdroje	0 Kč

Odborná správa sbírek Historického muzea

Ve všech odděleních Historického muzea probíhala inventarizace CES obvyklým způsobem. Podobně i průběžné pořádání sbírek v systematické evidenci II. stupně v databázích DEMUS a Bach a katalogizace do knihovnické databáze KP Win. Zvýšená pozornost byla věnována restaurování a digitalizaci sbírkových předmětů pro rozsáhlé externí i interní zápůjčky na domácí i zahraniční výstavy. Několikanásobně se navýšilo poskytování reprodukcí sbírkových předmětů na výstavy a do publikací.

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
Počet nově zapsaných čísel dle zápisu do CES		
evidence chronologická	53	134
evidence systematická	2 019	2 019
počet vyřazených inventárních čísel ze sbírkové evidence v r. 2014	4 707	4 707

Evidence v počítačových databázích		
celkem	706 212	962 461
z toho zapsaných v roce 2014	7 697	22 951
Revize		
počet inventarizovaných evidenčních čísel (dle výkazu MK ČR)	145 300	145 300
Zápůjčky sbírkových předmětů		
z celku	2 811	4 537
. na výstavy v tuzemsku	2 436	4 151
. na výstavy v zahraničí	373	374
. badatelům v tuzemsku	0	0
. badatelům v zahraničí	0	0
. na propagaci a popularizaci v tuzemsku	2 436	4 151
. na propagaci a popularizaci v zahraničí	373	374

Dokumentace sbírek

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	počet inventárních čísel (evid. jednotek)
Počet nově dokumentovaných sbírkových předmětů		
z celku	29 617	
. dokumentace analogová	3 872	3 872
. dokumentace digitální	25 675	25 675
. dokumentace kresebná	70	70

Činnost Knihovny Národního muzea

Činnost Knihovny Národního muzea (dále jen KNM) v roce 2014 vycházela z plánu jejích hlavních úkolů na tento rok. Kromě standardních a průběžných odborných a vědeckých činností podmíněných knihovnickou a sbírkovou legislativou, proběhla dvě mimořádná stěhování objektů, v nichž KNM dosud působila. V návaznosti na dlouhodobý cíl opustit všechny klimaticky a bezpečnostně nevyhovující depozitáře vystěhovalo oddělení časopisů v červnu svůj detašovaný depozitář na faře v Radonicích nad Ohří a objekt byl v pořádku předán pronajímateli Arcibiskupství pražskému. Po sedmapadesáti letech od zahájení provozu byla k 31. 10. 2014 ukončena působnost oddělení Muzea knihy, coby odborného správce Muzea knihy ve Žďáře nad Sázavou. Tamější depozitární fondy byly stěhovány do Ústředního depozitáře v Terezíně již v minulých letech, v listopadu 2014 byly ze Žďáru do Terezína odvezeny vystavené předměty a část ještě použitelného výstavního mobiliáře. Fotografické a textové panely byly jako dokumentace dlouholeté expozice předány Regionálnímu muzeu Žďár nad Sázavou. Jinak se místa působnosti knihovny nezměnila: Nová budova Národního muzea, Místodržitelství letohrádek v Praze 7, restaurátorská dílna v Praze 3, depozitáře v Terezíně a přechodně na Zbraslavi a v Národním archivu tvoří půdorys, který by měl být snad už v příštím roce zjednodušen přesunutím restaurátorské dílny do Nové budovy Národního muzea.

K střednědobým úkolům KNM, stanoveným v roce 2013 s plánem dokončení podle rychlosti postupu prací, náleží revize výpůjček knih v odborných odděleních napříč Národním muzeem. Tento mimořádný úkol je první pokus o generální revizi výpůjček nashromážděných v průběhu 20. století do počtu cca 20 tisíc jednotek. V roce 2014 se tento proces zpomalil a naplánovaná oddělení nebyla z větší části zrevidována. Uzavřena byla jen revize i s elektronickým přepisem výpůjček oddělení starších českých dějin Historického muzea NM, Archivu NM, Českého muzea hudby. Oddělení služeb, které revizi provádí, vypomáhalo oddělení základní knihovny s revizí jeho fondu po stěhování z Historické budovy NM. Upravení vnitřních výpůjček v rámci NM z hlediska řešení ztrát, do loňského roku ne zcela jednoznačně legislativně zakotvené, bylo přesně vymezeno novelou Náhradové směrnice, novelou Knihovního řádu a Směrnicí o výpůjčkách.

K hlavním úkolům KNM, které přesahovaly rámec NM, náleželo sledování vývoje prací a priorit stanovených Koncepcí rozvoje knihoven ČR na léta 2011–2015 prostřednictvím ředitele KNM. Nejvýznamnějším krokem bylo rozhodnutí ředitele KNM opustit Radu Centrálního portálu knihoven a neúčastnit se dále jeho vývoje. To však neznamená, že KNM v budoucnu neobnoví svou účast v Radě.

Akviziční činnost Knihovny Národního muzea

Z prostředků programu ISO/C byl zakoupen unikátní opis nedochovaného českého tisku: Jindřich Václav Zyvalda: Dejm kouřima města, někdy čtverou vůni ze sebe vydávající. (fol. 1 42), doplněný rukopisným pokračováním kouřimské kroniky Letopisové, neb Všeliké paměti královského krajského města Kouřima (fol. 43–66). Kromě tohoto opisu z 18. století se dochoval pouze jeden značně torzovitý opis Zyvaldova díla z první poloviny 20. století. Jedná se tedy o unikátní rukopis, který významnou měrou obohatil sbírky Knihovny Národního muzea.

Fondy oddělení byly doplněny darem souboru archiválií vzniklých z činnosti nakladatelství Bohuslava Ruppá v Praze (nakladatelská a osobní korespondence, doklady k vydání knih nakladatelství, návrhy obálek a ilustrací knih, účetnictví firmy, tiskoviny nakladatelství, nakladatelské a knihkupecké prospekty, novoročenky, pozvánky, fotografie) v celkovém počtu 1 987 kusů. Finance byly získány pouze na rozšíření

knižního fondu Bibliofilii (23 bibliofilských tisků – produkce Ateliéru Krupka, nakladatelství Aulos a Teapot). Dále byl knižní fond Bibliofilii doplněn převodem bibliofilských a uměleckých knih ze zrušeného Muzea knihy. Do doprovodné dokumentace byly zařazeny české a zahraniční pozvánky a také pomocné materiály k evidenci fondu exlibris.

Počty přírůstků

	počet přírůstkových čísel	tj. počet předmětů (ks)
celkem	115	2 101
z celku		
. dary	1	1 987
. převody	0	0
. nákupy	6	6
. vlastní sběr	0	0
. stará zásoba	108	108

Péče o sbírky Knihovny Národního muzea

Ukončení provozu Muzea knihy ve Žďáře nad Sázavou bylo spojeno s převozem vystavených sbírkových předmětů a knižních fondů do depozitáře v Terezíně. Zde byly buď podrobeny zásahu v dezinfekční komoře, nebo jsou k tomu připravené. Část předmětů prošla restaurováním. Velmi náročné bylo stěhování tiskařských strojů, které musely být nejdříve rozebrány a opětovné sestavení včetně konzervace je čeká v roce 2015. Do Terezína také přibýly dva významné knižní celky: Roudnická kapucínská knihovna a knihovna Gelasia Dobnera; v jejím případě byly ze Žďáru přemístěny i Dobnerovy původní knihovní skříně, v nichž byla jeho knihovna uložena i v Terezíně.

Pokračovalo systematické přemísťování sbírek dokladů k vývoji knižní kultury do nekyselých ochranných obalů, především u nakladatelských archivů a kramářských tisků. Podařilo se také restaurovat malou část sbírky kramářských tisků díky Vyšší odborné škole grafické v Hellichově ulici v Praze. Restaurátorská dílna Historického muzea provedla ošetření knihařských rytin, písmových sad Josefa Váchala, štočků a nábytku především v souvislosti s prezentací předmětů na výstavách v České republice.

Konzervátorská dílna KNM pracující snad už poslední rok v nevyhovujících podmínkách detašovaného pracoviště v pražské čtvrti Žižkov se pracovně zaměřuje především na fondy oddělení rukopisů a starých tisků. Podrobila 25 svazků starých knižních tisků kompletnímu restaurování, 45 svazků bylo restaurováno částečně, 147 svazků restaurovaly pracovnice dílny ambulantně v terezínském depozitáři. Kromě toho vyrobily 13 kusů krabic z nekyselé lepenky na knihy, několik maket pro výstavní účely a pro jiné složky a oddělení Národního muzea vykonávaly dílčí restaurátorské zásahy a práce (archeologie, botanika, KNM 1, 3, 5).

Klima ve všech sbírkových depozitářích KNM je monitorováno. Za nejstabilnější je možné považovat klima v přechodném depozitáři Zámku Zbraslav. Naopak velmi komplikovaná situace je dlouhodobě v klimatizovaných depozitářích v Terezíně a v následujícím roce bude provedena oprava vzduchotechnického systému. Kvůli poruše klimatizačního zařízení v palácové Knihovně Kinských bylo v roce 2014 třeba třikrát týdně dolévat vodu ve zvlhčovačích. Také zde bude v roce 2015 provedena technologická úprava zařízení.

Počty ošetřených sbírkových předmětů

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
celkem	324	324
z celku		
. preparování	0	0
. konzervování	159	159
. restaurování	165	165
. tvorba modelů	0	0
z celku		
. dodavatelsky	24	24
. vlastními silami	300	300

Náklady na ošetření sbírkových předmětů

celkem	82 196 Kč
z celku	
. rozpočet NM	61 535 Kč
. dotace MK (ISO)	0 Kč
. sponzoring	0 Kč
. ostatní zdroje	20 661 Kč

Odborná správa sbírek Knihovny Národního muzea

Knížní sbírky evidované v Centrální evidenci sbírek (CES) tvoří jen malou část z celkového objemu fondů spravovaných Knihovnou Národního muzea. Daří se dodržovat kvóty ročních inventarizací, přičemž podsbírký

– 18. knihy, 19. písemnosti a tisky a od roku 2014 i 25. jiná – časopisy byly již kompletně zinventovány. Přesto v nich bude i nadále probíhat inventarizační činnost.

Podsírka 25. jiná – doklady k vývoji knižní kultury postoupila úspěšně v rekatologizaci další části fondu Ilustrací, Exlibris a celého fondu Typografika do databázového systému JanusArchiv. Proběhlo i vytváření autoritních a bibliografických záznamů v programech Ignis a Verbis. Stanovená roční kvóta inventarizace byla překročena. Byla zjištěna ztráta pěti sbírkových předmětů. Podařilo se vystavit větší množství sbírkových předmětů na portálu www.esbirky.cz. Bylo zahájeno testování a úpravy nového databázového systému Heritage, na který během roku 2015 přejde veškerá katalogizace dokladů k vývoji knižní kultury.

V podsírce 19. písemnosti a tisky byla spolu s evidencí druhého stupně prováděna retrokonverze lístkového katalogu starých tisků do systému Verbis (v roce 2014 bylo opraveno celkem 416 záznamů). Pokračovaly katalogizace dvou větších akvizic z minulých let, jednak dar Moravské zemské knihovny (58 sv.) a nákup od Ing. Dolejše (44 sv.). Byla rovněž zpracována významná část fondu Knihy s přípisky na signatuře 63 (73 sv.). Systematicky byly opravovány retrokonvertované záznamy knihovny Gelasia Dobnera, Jozefa Kolarčíka-Fintického a Karla Jaroslava Obrátla. Do CES bylo nově nahlášeno 41 položek (44 sv.) z akvizice fondu Ing. Dolejše. Současně proběhla první etapa vizualizace CES.

Díky grantům aplikovaného výzkumu a vývoje NAKI (Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky; PROVENIO: Metodika výzkumu knižních proveniencí) se pokročilo v metodice zpracování a databázích těchto specializovaných problémů správy a dokumentace sbírek.

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
Počet nově zapsaných čísel dle zápisu do CES	1 446	1 446
evidence chronologická	0	0
evidence systematická	1 446	1 446
počet vyřazených inventárních čísel ze sbírkové evidence v r. 2013	0	0
Evidence v počítačových databázích		
celkem	64 884	64 884
z toho zapsaných v roce 2011	9 792	9 792
revize	0	0
počet inventarizovaných evidenčních čísel (dle výkazu MK ČR)	8 373	8 373
zápůjčky sbírkových předmětů celkem	177	177

Z celku		
. na výstavy v tuzemsku	177	177
. na výstavy v zahraničí	0	0
. badatelům v tuzemsku	0	0
. badatelům v zahraničí	0	0

Dokumentace sbírek

Dokumentace sbírek se v KNM provádí především cestou jejich digitalizace, která plní v případě papírových a pergamenových médií skenovaných originálů zpřístupňovací i ochrannou funkci současně. Každoročně se na knihovní i sbírkové skenování vyčleňuje určitý objem peněz jako spoluúčast pro digitalizační projekt VISK (Veřejné informační služby knihoven). Pro sbírky a program VISK 6 bylo určeno 32 000,- Kč, což stačilo na získání státní dotace 74 000,- Kč k externí digitalizaci vzácných rukopisů KNM, které jsou poté zveřejňovány v portálu www.manuscriptorium.com. Masivní digitalizace sbírek byla provozována i na vlastních digitalizačních pracovištích KNM. A to zejména v oddělení knižní kultury, kde byla spojena s jejich prezentací na portálu www.esbirky.cz. V oddělení byly digitalizovány přírůstky z posledních let a také souvislá řada historické sbírky ilustrací. Digitalizační pracoviště oddělení služeb zhotovilo přes 40 tisíc digitalizátů, ale jen z části šlo o sbírkové předměty.

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
počet nově dokumentovaných sbírkových předmětů	6 519	6 519
z celku		
. dokumentace analogová	0	0
. dokumentace digitální	6 519	6 519
. dokumentace kresebná	0	0

Badatelský servis

Provoz služeb pro veřejnost zajišťuje v oblasti sbírkových fondů oddělení služeb KNM v hlavní studovně v Nové budově NM, v Terezíně a na Zámku Zbraslav. Provoz studoven je omezen z důvodu povinně prováděné inventarizace přestěhovaného fondu z Historické budovy NM a deponováním fondů KNM na několika místech. Studovna v Nové budově NM, která slouží zároveň i pro badatele Historického muzea, je otevřena jeden den v týdnu, pro sbírky uložené v ÚDT II. v Terezíně je tamní studovna otevřena dva dny v týdnu, studovna na zámku Zbraslav se využívá pro fond Obrození a výpůjčky knih velkých formátů ze základního fondu KNM.

Počet domácích badatelů	179
Počet zahraničních badatelů	9
Počet návštěv domácích badatelů	504
Počet návštěv zahraničních badatelů	9
Počet studovaných sbírkových kusů domácími badateli	3 260
Počet studovaných sbírkových kusů zahraničními badateli	21

Činnost Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur

Rok 2014 byl pro Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur (dále jen NpM) rokem významných změn, a to nejen v oblasti investic, ale i v oblasti prezentace. Investiční akce probíhaly za plného provozu muzea, částečně ovlivnily chod muzea nejen z pohledu návštěvníků, ale pochopitelně také ze strany zaměstnanců. Brzy na jaře započala revitalizace muzejního nádvoří (březen – duben), následně pak rekonstrukce střešního pláště a půdních dřevěných konstrukcí na výstavní budově. Souběžně byly rekonstruovány výstavní sály v prvním patře o rozloze 420 metrů čtverečních. Rekonstrukce střechy se bohužel protáhla až do června, ostatní akce byly ukončeny do konce dubna.

Nadále pokračovala generální revize v podsбірce mimoevropské etnografie, inventarizace sbírkového fondu. Velká pozornost byla soustředěna na péči a ochranu sbírek, dokumentaci a další odborné činnosti spojené s rozsáhlým sbírkovým fondem. Africký sbírkový fond byl přestěhován do nových depozitárních prostor do zámku Zbraslav. Edukativní programy na úseku muzejní pedagogiky jsou v NpM připravovány na vysoké odborné úrovni v duchu vstřícné a přátelské atmosféry. O tom svědčí stále větší zájem o doprovodné programy, které jsou nabízeny po celý rok. Úkoly vědy a výzkumu byly splněny, také řešitelé dvou grantů podporovaných Grantovou agenturou České republiky pracovali podle vytyčeného plánu. V oblasti zahraničních aktivit proběhly opět dvě výkopové sezóny na lokalitě Wad Ben Naga v Súdánu, byla zahájena spolupráce na přípravě výstavy s Královskou textilní akademií Bhútánu.

Akviziční činnost Náprstkova muzea

V uplynulém roce se fondy Náprstkova muzea rozšířily o 780 kusů. Hlavní podíl na přírůstcích měly dary (678 kusů), dále pak nákupy (58 kusů), staré sběry (39 kusů) a převody z jiných muzejních institucí (5 kusů). Vedle předmětů etnografického charakteru (především asijské provenience) přírůstky zahrnovaly také fotografický materiál (Japonsko). Zakoupeny byly soubory navažských textilií a drobných předmětů z jihozápadu USA a z Mexika a čínský horizontální závěs.

Počty přírůstků

	Počet přírůstkových čísel	Tj. počet předmětů (ks)

Celkem	780	780
Z celku:		
· dary	678	678
· převody	5	5
· nákupy	58	58
· vlastní sběr		
· stará zásoba	39	39

Náklady na nákup sbírkových předmětů

Celkem	96 300 Kč
Z celku:	
· rozpočet NM	30 300 Kč
· dotace MK (ISO)	
· sponzoring	66 000 Kč
· ostatní zdroje	

Péče o sbírky Náprstkova muzea

V rámci úkolů preventivní péče se uskutečnila plošná dezinfekce sbírek, probíhaly pravidelné kontroly depozitářů Náprstkova muzea, monitoring hodnot vnitřního prostředí, strojní úprava klimatu ve výstavách „Čas zámořských objevů“ a „Země černých faraónů“. Na základě měření byla rovněž stanovena požadovaná kvalita prostředí pro transport a pro prezentaci zápůjček doma i v zahraničí. Velmi náročné bylo bezpečné zajištění stěhování fondu Afrika do prostor v zámku Zbraslav. Veškeré finanční prostředky určené na konzervaci byly použity na nákup transportních ochranných krabic. Průzkum stavu sbírek byl prováděn ve spolupráci s oddělením péče o sbírky, které pro NpM vyhodnocovalo odebraný mikrobiální materiál. V průběhu roku probíhaly práce také na ošetření sbírkových předmětů pro připravované výstavy „Rituály smrti“ (30. 10. 2014–20. 9. 2015) a „Ázerbájdžán – Čarovná země ohně“ (20. 11. 2014–15. 2. 2015). Celkem bylo ošetřeno 2 776 sbírkových předmětů. Digitální fotodokumentace dosáhla 12 531 snímků. Během generální revize podsbírek mimoevropské etnografie se podařilo ošetřit vystavené sbírky expozice Austrálie a Oceánie.

Počty ošetřených sbírkových předmětů

	Počet inventárních čísel (evid. jednotek)	Tj. počet předmětů (ks)
celkem	2 796	2 796
Z celku:		
· preparování		
· konzervování	2 423	2 423
· restaurování	373	373
· tvorba modelů		
Z celku:		
· dodavatelsky	20	20
· vlastními silami	2 776	2 776

Náklady na ošetření sbírkových předmětů

Celkem	200 782 Kč
Z celku:	
· rozpočet NM	110 782 Kč
· dotace MK (ISO)	90 000 Kč
· sponzoring	
· ostatní zdroje	

Odborná správa sbírek Náprstkova muzea

Do Centrální evidence sbírek bylo v roce 2014 zapsáno celkem 439 nových sbírkových předmětů. Ze sbírkové evidence bylo vyřazeno 29 předmětů. V počítačových databázích bylo v roce 2014 zaevidováno celkem 2 888 sbírkových předmětů. Během roku bylo zinventarizováno 42 833 evidenčních čísel a byly poskytnuty zápůjčky 1 702 sbírkových předmětů, z toho 1 693 na tuzemské výstavy a 9 na výstavy zahraniční.

	Počet inventárních čísel (evid. jednotek)	Tj. počet předmětů (ks)
Počet nově zapsaných čísel dle zápisu do CES	439	439
Evidence chronologická	7	7
Evidence systematická	432	432
Počet vyřazených inventárních čísel ze sbírkové evidence v r. 2014	29	29
Evidence v počítačových databázích		
Celkem	119 174	119 174
Z toho zapsaných v r. 2014	2 888	2 888
Revize	1 257	1 257
Počet inventarizovaných evidenčních čísel (dle výkazu MK ČR)	42 833	
Zápůjčky sbírkových předmětů celkem	1 702	1 702
Z celku:		
· na výstavy v tuzemsku	1 693	1 693
· na výstavy v zahraničí	9	9
· badatelům v tuzemsku	0	0
· badatelům v zahraničí	0	0

Dokumentace sbírek

V roce 2014 bylo v Náprstkově muzeu digitálně zdokumentováno celkem 10 151 sbírkových předmětů. Z toho jich bylo 6 435 zdokumentováno z podsbírky mimoevropské etnografie, 1 736 z asijské podsbírky, 501 z podsbírky pravěku a starověku Přední Asie a Afriky, 46 z podsbírky mimoevropské numismatiky a 1 433 z oddělení péče o sbírky.

	Počet inventárních čísel (evid. jednotek)	Tj. počet předmětů (ks)
Počet nově dokumentovaných sbírkových předmětů	10 151	10 151
Z celku:		
· dokumentace analogová	0	0
· dokumentace digitální	10 151	10 151
· dokumentace kresebná	0	0

Badatelský servis

Knihovna Náprstkova muzea

Počet registrovaných uživatelů knihovny byl celkem 63, z toho 15 pracovníků NpM a 48 ostatních. Celkový počet výpůjček byl 912, z toho 71 jich bylo absenčních (pracovníci NpM). Počet návštěv domácích badatelů byl 170, zahraničních bylo 24. Domácím badatelům bylo předloženo celkem 819 knihovních jednotek, zahraničním badatelům pak 93 knihovních jednotek. Bylo realizováno 6 rešerší. Prostřednictvím služby „Ptejte se knihovny“ bylo zodpovězeno 7 dotazů. Ve studovně pro badatele byla úspěšně instalována wifi. Dále byla realizována aktualizace a zpřesnění údajů o knihovně na webu NM.

Archiv Náprstkova muzea

V archivu bylo v roce 2014 celkem 39 domácích badatelů, kteří uskutečnili 125 návštěv. Zahraničních badatelů bylo 8 a uskutečnili celkem 10 návštěv. Domácí badatelé studovali 955 archiválií, zatímco zahraniční jich studovali 49. Badatelům bylo poskytnuto celkem 5 538 digitálních kopií studovaných archiválií a 58 zápůjček.

Sbírkové oddělení Náprstkova muzea

Souhrnně celé sbírkové oddělení Náprstkova muzea navštívilo v roce 2014 celkem 47 domácích a 15 zahraničních badatelů. Domácí badatelé přišli 78 krát, zatímco zahraniční navštívili jednotlivé podsbírkové oddělení 31 krát. Studovaných předmětů sbírkového oddělení bylo celkem 1 598, které studovali domácí badatelé, a 655 předmětů, které studovali zahraniční badatelé. Bylo poskytnuto minimálně 45 konzultací, týkajících se předmětů, které přinesly na posudek osoby mimo Náprstkovo muzeum.

	Knihovna NpM	Archiv NpM	Sbírkové oddělení
Počet domácích badatelů	57	39	47

Počet zahraničních badatelů	6	8	15
Počet návštěv domácích badatelů	170	125	78
Počet návštěv zahraničních badatelů	24	10	31
Počet studovaných předmětů: domácí badatelé	819	955	1 598
Počet studovaných předmětů: zahraniční badatelé	93	49	655
Počet digitálních kopií	0	5 538	
Počet xerokopií	39	0	
Zápůjčky	10	58	
Konzultace	40		45

Činnost Českého muzea hudby

České muzeum hudby (ČMH) se v roce 2014 věnovalo dlouhodobým i novým úkolům. Byl dokončen projekt Centrálního depozitáře ČMH v Litoměřicích pro stavební povolení a připraven záměr Metodického centra dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů. Nároky vznesené v rámci církevních restitucí byly úspěšně vyrovnány.

Těžištěm práce se sbírkou bylo nové zpracování sbírek v systému VERBIS i postupná rekatalogizace a retrokonverze záznamů tak, aby byl rychle rozšiřován přístup k záznamům v on-line katalogu, který využívají domácí i zahraniční badatelé. Pokračovala restaurátorská péče o sbírky a jejich ukládání. Vedle obrazové digitalizace se rozvíjela i digitalizace zvukových dokumentů.

Rozšiřování sbírky se dělo vlastním sběrem, dary i nákupy. Rozvinula se sbírkotvorná práce Centra pro dokumentaci populární hudby a nových médií. Soustavnou přízeň věnuje ČMH paní Marie Suková, a to nejen pravidelnými dary rodinných památek, ale i příspěvky na restaurování ohrožených notových autografů Josefa Suka.

Hlavním prezentačním projektem byla výstava „Smrt kmotřička“, součást cyklu Národního muzea SMRT, zaměřená na umělecké ztvárnění jednoho z nejsilnějších a nadčasových inspiračních zdrojů v hudbě, literatuře, dramatu, filmu či ve výtvarném umění. Výstava „Hudba a politika“ v Národním památníku na Vítkově se zabývala hudbou ve vztahu k revoluci, válce, hudbou ve službách politické propagandy, hudbou jako symbolem státnosti, represí v hudebním životě. Výstavy v monografických muzeích i krátkodobé

výstavky expozici přiblížily známé hudebníky v nových pohledech. Prožitek z návštěvy muzea pro mnoho malých i dospělých návštěvníků obohatily stále oblíbenější komentované prohlídky a interaktivní hudební programy.

Muzeum se podílelo na řešení dvou projektů Národního muzea v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity (NAKI) a splnilo i cíle projektů DKRVO a interních výzkumných projektů. Úspěšně byl vydán šestý ročník časopisu *Musicalia*.

Akviziční činnost Českého muzea hudby

Mezi významné akvizice patřil přístroj Roland, první bicí automat na světě vybavený MIDI rozhraním, který obohatil sbírky Centra pro dokumentaci populární hudby a nových médií. Paní Marie Suková darovala cenný soubor památek houslového virtuosa Josefa Suka, jeho děda skladatele Josefa Suka i památky na rodinu Antonína Dvořáka. Do soustavně budované sbírky dokumentů k činnosti Českého kvarteta byla zakoupena rozměrná kresba Hugo Boettingera z roku 1923.

Počty přírůstků

	počet přírůstkových čísel	tj. počet předmětů (ks)
celkem	122	2 212
z celku		
. dary	7	464
. převody	3	422
. nákupy	12	100
. vlastní sběr	52	1 178
. stará zásoba	48	48

Náklady na nákup sbírkových předmětů

Celkem		98 490 Kč
z celku		
. rozpočet NM		64 490 Kč
. dotace MK (ISO)		
. sponzoring		
. ostatní zdroje	Hlávkova nadace	34 000 Kč

Péče o sbírky Českého muzea hudby

České muzeum hudby připravilo záměr Metodického centra dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů. Dílna restaurování hudebních nástrojů pracovala na restaurování a konzervaci dechových nástrojů po stěhování. Dílna péče o papírové sbírky zajišťovala průběžnou restaurátorskou a konzervátorskou péči sbírkám všech oddělení. V rámci daru paní Sukové byly mj. zrestaurovány ohrožené autografy stěžejních Sukových děl (Radúz a Mahulena, Zrání, Asrael) a v rámci projektu Provenio rukopis Kancionál sedlčanský-Kopidlanského ze 17. století.

Počty ošetřených sbírkových předmětů

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
celkem	163	1 496
z celku		
. preparování		
. konzervování	79	335
. restaurování	84	1 161
. tvorba modelů		
z celku		
. dodavatelsky	7	
. vlastními silami	156	

Náklady na ošetření sbírkových předmětů

Celkem		319 180 Kč
z celku		
. rozpočet NM		
. dotace MK (ISO)		
. sponzoring		190 480 Kč
. ostatní zdroje	DKRVO	128 700 Kč

Odborná správa sbírek Českého muzea hudby

ČMH se vyrovnalo s nároky na vydání majetku církví a náboženských společností. Katalogizace sbírek ČMH probíhala standardizovaně v systému [VERBIS](#). Záznamy jsou on-line zpřístupněné badatelům na

internetových stránkách NM. Zpřístupňování katalogů usnadňuje práci studovny. Vedle vlastní katalogizace proběhla za podpory MK ČR další etapa úplné retrokonverze historické evidence hudebnin do VERBIS. Inventarizace sbírek probíhá po dokončení dvou podsbírek ve zbývajících odděleních v souladu s plánem.

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
počet nově zapsaných čísel dle zápisu do CES	1 518	2 971
evidence chronologická	93	1 546
evidence systematická	1 425	1 425
Počet vyřazených inventárních čísel ze sbírkové evidence v r. 2013	0	0
Evidence v počítačových databázích		
celkem	72 047	72 047
z toho zapsaných v roce 2011	23 234	23 234
Revize		
počet inventarizovaných evidenčních čísel (dle výkazu MK ČR)	12 896	
Zápůjčky sbírkových předmětů		
z celku		
. na výstavy v tuzemsku	310	310
. na výstavy v zahraničí	1	1
. badatelům v tuzemsku	143	143
. badatelům v zahraničí		

Dokumentace sbírek

	počet inventárních čísel (evid. jednotek)	tj. počet předmětů (ks)
Počet nově dokumentovaných sbírkových předmětů		

z celku		
. dokumentace analogová	0	0
. dokumentace digitální	1 370	16 336
. dokumentace kresebná	0	0

Badatelský servis

Počet domácích badatelů	152
Počet zahraničních badatelů	42
Počet návštěv domácích badatelů	614
Počet návštěv zahraničních badatelů	146
Počet studovaných sbírkových kusů domácími badateli	5 377
Počet studovaných sbírkových kusů zahraničními badateli	771

Vyčíslení podsbírek Národního muzea [zde](#).

Péče o archiválie Národního muzea

Pro lepší zpřístupnění archivních fondů a sbírek Národního muzea badatelské veřejnosti byla do konce roku 2014 připravena ke spuštění webová prezentace VadeMeCum firmy Bach Systems, s. r. o., zatím s moduly Inventář a Fotoarchiv.

Archiv Národního muzea

Archiv NM dokončil s mírným zpožděním celostátní generální inventuru fondů a sbírek. Dostal darem nové osobní fondy (H. Bořkovcová, F. Falerski, P. Pallme-König, J. Wenzig); z dodatků jsou zajímavé dokumenty k fondu Šternberk-Manderscheid a korespondence J. Grégra s J. Rankem. PhDr. Miroslava Burianová zpracovala osobní fond Ant. Švehla (2 kart., 153 inv. č.), PhDr. Kateřina Pařízková reinventarizovala osobní fondy K. Guth (8 kart., 660 inv. č.) a J. Hájek (5 kart., 258 inv. č.). Adéla Skoupá, Dis. konzervovala 4 pergamenové listiny a program Stavovského divadla. Opět byla digitalizována řada archiválií (celkem 5 647 skenů). Budova Archivu NM Na Zátorách byla v létě zateplena a opatřena novou fasádou.

Archiv tělesné výchovy a sportu

Mgr. Lucie Swierczeková inventarizovala osobní fondy Jaroslav Kaiser (1 karton, 46 inv. č.), Jiří Mašek (1 karton, 10 inv. č.), Antonín a Zdeňka Porgesovi (1 karton, 53 inv. č.) a sbírku Cyklistika (37 kartonů, 2 025 inv. č.). Na portálu www.esbirky.cz bylo nově zveřejněno 595 archiválií.

Československé dokumentační středisko 1948–1989

Mgr. Jitka Hanáková zpracovala na základě archivních fondů 6 odborných stanovisek pro Ministerstvo obrany ČR pro vydávání osvědčení o účasti jednotlivých osob na 3. odboji.

Náprstkovo muzeum

PhDr. Martin Šámal a praktikant Marek Pilný inventarizovali archivní sbírku „Scrap-books“ (334 inv. č.). Podařilo se zahájit odkyselení a přebalení této sbírky – bylo odkyseleno 15 svazků výstřižkových knih (celkem 2 462 listy); Markéta Andělová pokračovala v její digitalizaci (5 538 skenů). Interně restaurovala Irena Straková 51 ks archiválií z fondu Vojty Náprstka. Byla vystěhována zbývající část archiválií z nevyhovujícího depozitáře v Liběchově a po převozu do NpM přebalena do nových, nekyselých obalů. Dočasně byl kvůli zatékání vystěhován i pražský depozitář – po odstranění havárie (dokončení rekonstrukce střechy) se ho podařilo nejen vymalovat, ale i zasítovat a zlepšit tak pracovní podmínky.

Evidence archiválií Národního muzea

	Archiv Národního muzea	Archiv tělesné výchovy a sportu	Československé dokumentační středisko	Historické muzem	Náprstkovo muzeum	Národní muzeum celkem
Celkem fondů a sbírek NAD	930	255	39	1 224	123	1 347
Celková metráž	3 055,60	383,31	171,94	3 610,85	211,77	3 822,62
Celkový počet evid. jednotek	533 829	17 501	3 267	554 597	26 608	581 205
Přírůstky - evid. jednotky						
Dary	36	9	0	45	0	45
Převody	24	0	0	24	0	24
Nákupy	0	0	0	0	0	0
Vlastní sběr	0	1	0	1	0	1
Skartační řízení	41	0	0	41	0	41
Přírůstky evid. jednotek celkem	101	10	0	111	0	111
Přírůstky – metráž						
Dary	3,98	0,99	0	4,97	0	4,97
Převody	2,64	0	0	2,64	0	2,64

Nákupy	0	0	0	0	0	0
Vlastní sběr	0	0,11	0	0,11	0	0,11
Skartační řízení	4,51	0	0	4,51	0	4,51
Přírůstky metráž celkem	11,13	1,1	0	12,23	0	12,23
Péče o archiválie – počet ks						
Konzervace	7	0	0	7	2 462	2 469
Restaurování	0	6	0	6	51	57
Tvorba modelů / faksimile	4	0	0	4	0	4
Celkem ks	11	6	0	17	2 513	2 530
Péče o archiválie – počet ks						
Dodavatelsky	0	0	0	0	2 462	2 462
Vlastními silami	11	30	0	41	51	92
Celkem ks	11	30	0	41	2 513	2 554
Péče o archiválie – částka Kč						
Rozpočet NM	0	0	0	0	0	0
Dotace MK (ISO)	0	0	0	0	0	0
Sponzoring	0	0	0	0	0	0
Ostatní zdroje	0	0	0	0	115 808	115 808
Celkem Kč	0	0	0	0	115 808	115 808
Evidence a zpracování archiválií						
Počet nově evidovaných NAD	11	3	0	140		14
Počet NAD s přírůstky 2014	10	7	0	170		17

Počet vyřazených karet NAD	0	0	0	00		0
Počet archivních pomůcek v PEvA	278	172	0	450	9	459
Z toho archivních pomůcek v el. databázi	91	42	0	133	9	142
Z toho nově zapsaných v roce 2014	6	4	0	10	1	11
Nezpracovaná metráž	2 257,45	105,34	171,94	2 534,73	170,33	2 705,06
Zpracovaná metráž	798,15	277,97	0	1 076,12	41,44	1 117,56
Z toho inventarizovaná metráž	582,36	64,71	0	647,07	30,77	677,84
Generální inventura – evid. jednotky	479 540	0	0	479 540	0	479 540
Běžná inventura – evid. jednotky	0	2 965	0	2 965	0	2 965
Zápůjčky archiválií						
Na výstavy v tuzemsku	30	2	5	37	58	95
Na výstavy v zahraničí	0	0	0	0	0	0
Badatelům v tuzemsku	0	0	0	0	955	955
Badatelům v zahraničí	0	0	0	0	49	49
Na propagaci a popularizaci v tuzemsku	0	0	1	1	0	1
Na propagaci a popularizaci v zahraničí	0	0	0	0	0	0
Celkem ks	30	2	6	38	1 062	1 100
Počet nově dokumentovaných archiválií						
Dokumentace analogová	0	0	0	0	0	0

Dokumentace digitální – počet skenů	5 647	595	0	6 242	5 538	11 780
Tvorba modelů / faksimile	4	0	0	4	0	4
Celkem	5 651	595	0	6 246	5 538	11 784
Badatelský servis						
Počet domácích badatelů	235	37	13	285	39	324
Počet zahraničních badatelů	23	3	2	28	8	36
Počet návštěv domácích badatelů	666	85	18	769	125	894
Počet návštěv zahraničních badatelů	48	5	3	56	10	66
Počet studovaných evid. jednotek: domácí badatelé	1 969	338	51	2 358	955	3 313
Počet studovaných evid. jednotek: zahr. badatelé	86	10	8	104	49	153

Péče o knihovní fondy Národního muzea

Centrálním knihovnickým pracovištěm NM je Knihovna Národního muzea, která zajišťuje akvizici a základní zpracování knih pro všechny odbory NM a jejich oborové knihovny. Jistou samostatnost v akvizici i správě mají v rámci NM Knihovna hudebně-historického oddělení Českého muzea hudby a Knihovna Náprstkova muzea, které byly historicky budovány jako samostatné – v Českém muzeu hudby jde o tzv. sbírkové knihovny. Knihovna Národního muzea spravuje část svých fondů jako sbírky zapsané v Centrální evidenci sbírek, většinu svých fondů však eviduje a zpracovává podle knihovního zákona.

Akvizice

V oblasti soudobé literatury KNM pokračovala v soustavném doplňování knihovního fondu dle sběrného programu – s důrazem na knihovnictví a knihovědu, literární vědu, historii a pomocné vědy historické, dějiny věd, dějiny novinářství, regionální literaturu, muzeologii a přírodní vědy. Akvizice domácí produkce probíhala především formou tzv. placeného povinného výtisku (PPV – dotace MK ČR) (základní knihovna), zahraniční literatura byla získávána především výměnou a koupí (odd. výměny). Dalším zdrojem byly dary – zejména jednotlivé knižní dary od osob a vydavatelů. Oddělení časopisů s právem bezplatného povinného výtisku periodik zaznamenalo přírůstek 4 947 jednotek (svazek jako evidenční jednotka obsahuje více čísel titulu) od 4 438 titulů. Z toho 14 svazků nabylo oddělení darem a jeden svazek nákupem – jde o akvizici významného titulu časopisu důležitého pro studium populární kultury: Pop music expres z let 1968–1969. Knihovna

Náprstkova muzea získala 1 417 knihovních jednotek, z toho 1 299 darem, zbytek nákupem, Knihovna hudebně-historického oddělení ČMH 689 svazků.

KNM vynaložila na nákup domácí a zahraniční literatury celkem 1 600 000 Kč (knihy, periodika, databáze): 750 tisíc Kč činila dotace na nákup českých neperiodických publikací (tzv. placený povinný výtisk – získáno 2 696 knih), 850 tisíc Kč z rozpočtu NM na odborné domácí a zejména zahraniční knihy (získáno 143 knih), periodik (získáno 149 titulů českých a 77 titulů zahraničních) a databází pro KNM a oddělení NM. Další publikace získala KNM výměnou – především mezinárodní výměna publikací má stále v akvizici své nezastupitelné místo, a to i přes pokračující obecný trend ve vydávání odborné literatury – tj. pokles počtu periodik vydávaných v tištěné podobě v důsledku jejich přechodu na elektronický formát – buď jako „open access“ či placený přístup. Výměnou bylo přijato 318 titulů periodik a na 1 300 titulů knižních kontinuací.

Dary v letošním roce přicházely do KNM v podobě jednotlivých titulů od převážně drobných vydavatelů. K významnému obohacení knihovního fondu přispěl dar dcer bývalého ředitele KNM PhDr. Jaroslava Vrchatky, CSc. Část jeho osobní knihovny (592 sv.), kterou KNM obdržela, byla do knihovního fondu zařazena jako knižní celek „Vrchotka“.

Vedle těchto rozpočtů jsou významným zdrojem nákupu literatury pro odborná oddělení NM grantové prostředky z různých výzkumných projektů. Pro ilustraci Knihovna Náprstkova muzea věnovala z vědeckých grantů na nákup publikací 114 040 Kč.

Ochrana knihovních fondů

Jednotlivá oddělení KNM mají své specifické přístupy ke správě svých fondů podle druhu svého materiálu a evidence. Oddělení rukopisů a starých tisků, oddělení knižní kultury a částečně oddělení základní knihovny a oddělení časopisů spravují fondy v režimu sbírky (CES), o tom více kapitola [Knihovna Národního muzea](#). Konzervační a restaurátorská dílna KNM v roce 2014 sloužila především k ochraně fondu sbírkového. Nejmohutnější aktivitu v preventivní ochraně knihovního fondu vyvíjelo oddělení časopisů: celkem svázáno 741 kusů knihovních jednotek za 350 tis. korun, ochrannými obaly bylo opatřeno 2 326 knihovních jednotek druhu periodického tisku. Po přestěhování fondu bohemiálních a slováciálních závodních a okresních periodik rušeného depozitáře v Radonicích nad Ohří bylo v dezinfekční komoře v ÚDT Terezín ošetřeno 575 beden materiálu, tj. cca 300 běžných metrů svazků periodického tisku.

Oddělení zámeckých knihoven provádělo také rozsáhlé depozitární přesuny: ze Zákup do Březnice přesunulo fond Kopidlno (6 171 sv.), ze Zákup do Terezína fond Nové Zámky (6 256 sv.) a Lysá nad Labem (3 440 sv.), fond Roztěž byl přemístěn v rámci objektu Dačice (6665 sv.). V systému fondů zámeckých knihoven se však dezinfekce fondu po jeho přemístění neprovádí plošně, ale jen v případě zřetelného výskytu plísní, což bývá v rámci zámeckých objektů poměrně vzácný jev.

Odborná správa, evidence a dokumentace knihovních fondů

Oddělení základní knihovny KNM ve spolupráci s oddělením mezinárodní výměny pokračovalo ve zpracování přírůstků v automatizovaném knihovnickém systému Verbis. Katalogizace byla ukončena u 16 168 záznamů, do Souborného katalogu ČR bylo zasláno celkem 16 002 záznamů (z toho 8 674 záznamů se týkalo retrokonverze).

Jednotlivě je třeba se zmínit o postupném zpracování dříve získaných knižních celků, resp. svazků se

signaturami Fučík, Bohatcová, Filippovová – Bašus (zde změna v evidenci), Hladký, Žďár STKN (Lifka), a nově získaných celků Vrchoťka, Novotný, Paroubková.

Naopak úbytek proběhne na základě Zákona o církevních restitucích: k navrácení byl v roce 2014 připravován soubor knih (2 569 svazků) označených vlastnickými značkami řádu redemptoristů „Kolej redemptoristů ve Staré Boleslavi“.

Statistika fondu: přírůstky zpracované v r. 2014 do elektronického katalogu Verbis		
	počet exemplářů zpracovaných ve Verbis	Kč
dar	4 107	727 642,00
koupeň	1 695	1 012 891,00
PPV	2 696	809 353,00
výměna	1 019	867 009,00
celkem	9 517	3 416 895,00

Poznámka: jednotkou je zde kniha nebo ročník časopisu

Oddělení časopisů zkatalogizovalo 5 322 svazků od 1 942 titulů v naprosté většině povinného výtisku, oddělení zámeckých knihoven zkatalogizovalo kompletní fond Zámecká knihovna Jevišovice 850 svazků, postupovalo v konverzi psaných lokálních katalogů do programu Quarx a celkový počet bibliografických jednotek v počítačové databázi již dosáhl: 487 263 jednotek, tj. nárůst 2 087 za rok 2014. Knihovna Náprstkova muzea zpracovala v knihovním systému 1 774 nových přírůstků. Do systému Verbis bylo evidováno 757 čísel již založených titulů periodik a aktualizovala se celá databáze odběru za rok 2014 pro Souborný katalog ČR. V systému BACH bylo zkatalogizováno a editorsky zpřesněno 375 záznamů z fondu ex-libris a zkatalogizováno v témže systému 124 ks pohlednic. Plakáty z fondu grafiky jsou odborně popsány před zkatalogizací do systému BACH (211 titulů), připraveny k fotodokumentaci, popř. vybrány k restaurátorskému ošetření. Započala digitalizace a zpracování kramářských tisků uložených v Náprstkově muzeu – byl vytvořen seznam pro zachycení současného stavu (623 položek), 135 kramářských tisků bylo naskenováno a popsáno v programu Ignis. V knihovně Českého muzea hudby bylo do databáze KNM naimportováno 372 záznamů monografií a 17 záznamů periodik. Rekatalogizováno bylo 48 záznamů monografií 414 záznamů periodik, rekatalogizace periodik v ČMH byla kompletně dokončena.

Knihovní revize probíhaly podle kvót stanovených Knihovním zákonem. Oddělení základní knihovny zkontrolovalo 106 565 svazků. V oddělení časopisů byla provedena revize 3 328 titulů povinného výtisku, u 744 titulů byly zjištěny nedodané výtisky. Dodání všech chybějících výtisků bylo urgováno. Oddělení zámeckých knihoven provádělo revize jednak podle dlouhodobého plánu, jednak nárazově v souvislosti s reinstalacemi knihovních celků v objektech (Horšovský Týn, Terezín). Celkem prošlo revizí 113 904 svazků.

Úspěšně byly dokončeny projekty z dotací MK ČR – VISK (Veřejné informační služby knihoven). VISK 5 – oddělení základní knihovny pokračovalo osmou etapou projektu Retrospektivní konverze Generálního jmenného katalogu Knihovny Národního muzea – část česká. Zdařilo se vybrat a přepsat 6 717 záznamů a téměř dokončit práci na velmi obsažném písmenu C (v prvních etapách byly přednostně vybrány záznamy titulů vydaných před rokem 1900, nyní se přepisují záznamy titulů vydaných mezi léty 1900–1981 a postupuje se znovu od začátku abecedy). Po následné kontrole přeepsaných záznamů byly záznamy zaslány do Souborného katalogu ČR. Celkový počet zaslaných záznamů z období 2013–2014 činil 16 002, z toho 8 674 záznamů podpořených grantem. Knihovna Náprstkova muzea v programu VISK 9/II – Rozvoj Souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit měla projekt Zapojení Knihovny Náprstkova muzea do tvorby Národních autorit a zahájení harmonizace jmenných autorit vytvořených v systému Verbis. V rámci projektu se harmonizovala celá databáze lokálních personálních autorit Knihovny Náprstkova muzea se souborem národních autorit, celkem 8 627 záznamů. Aktualizováno (staženo ze souboru Národních autorit NK ČR) bylo 2 058 autorit. V programu VISK 7 – Kramerius dokončila Knihovna Náprstkova muzea další fázi projektu Reformátování krajských periodik Národního muzea. V rámci projektu byla digitalizována čechoamerická krajská periodika převážně z 2. pol. 19. století – Americký občan, Besídka Slovana, Květy americké, Osvěta americká, Posel z Prahy, Slovan Amerikánský, Slovan Americký, Národní noviny a Slowan Amerikánský, tj. 31 svazků, 17 650 stran.

Badatelský servis

Evidence badatelů, kterým jsou zpřístupňovány fondy a sbírky knihoven NM, se provádí ve dvou skupinách: podle servisu materiálu ve sbírkové evidenci (obsahuje výkaz v kapitole [Knihovna Národního muzea](#)) a podle servisu materiálu v knihovní evidenci. Ten je zpřístupňován ve studovně v Nové budově NM, v Terezíně, na Zbraslavi, v Místodržitelském letohrádku v pražské Stromovce, v Českém muzeu hudby a v Náprstkově muzeu. Tabulka poskytuje přehled o servisu v oddělení časopisů, oddělení zámeckých knihoven, oddělení služeb KNM (oddělení služeb vedle sbírkového materiálu zajišťuje servis knihovního fondu oddělení základní knihovny), Knihovny Náprstkova muzea.

	Oddělení časopisů	Oddělení zámeckých knihoven	Oddělení služeb	Náprstkovo muzeum	Celkem
Počet domácích badatelů	256	19	165	57	498
Počet zahraničních badatelů	15	4	9	6	31
Počet návštěv domácích badatelů	1 003	24	480	170	1 667
Počet návštěv zahraničních badatelů	28	6	9	24	67
Počet studovaných knih: domácí badatelé	5 803	38	571	819	7 231

Počet studovaných knih: zahraniční badatelé	125	6	9	93	233
Počet digitálních kopií	2 293	62	44 224	0	46 579
Počet xerokopií	1 722	30	7 132	39	8 923
Meziknihovní výpůjčka	0	0	326	8	334
Konzultace	500	100	1 588	40	1 228

OBNOVA A ROZVOJ OBJEKTŮ NÁRODNÍHO MUZEA

V minulém roce se Národnímu muzeu (dále jen „NM“) podařilo úspěšně realizovat několik investičních akcí, které přispěly k rozšíření, obnově a modernizaci jeho materiálně-technické základny. Zvláštní pozornost byla tradičně věnována realizaci projektů zařazených do struktury programového financování. Konkrétně se jednalo o akce zařazené do programu Podpora péče o národní kulturní poklad, respektive podprogramu Obnova a rozvoj materiální základny Národního muzea a programu Reprodukce majetku státních kulturních zařízení.

Stěžejní akcí programového financování mělo být dokončení otevřeného výběrového řízení na dodavatele stavební části a zahájení generální rekonstrukce Historické budovy NM včetně podzemního propojení s Novou budovou NM. Průběh výběrové řízení doprovázel ostrý konkurenční boj stavebních firem o získání předmětné zakázky. Soutěž napadli v jejím průběhu u Úřadu pro hospodářskou soutěž čtyři neúspěšní uchazeči, přičemž ve dvou případech úřad správní řízení zastavil a ve dvou případech návrhy uchazečů zamítnul. Poslední řízení ukončil úřad v březnu 2015 a otevřel tak NM cestu k uzavření smlouvy s vítězem tendru, kterým se v říjnu 2014 stalo konsorcium firem Metrostav, Průmstav a IMOS Brno s nabídkovou cenou 1 636 365 866 Kč vč. DPH.

V rámci programového financování byly v roce 2013 deinstalovány a převezeny do restaurátorských dílen volné interiérové prvky z Historické budovy NM. Konkrétně se jedná o 14 soch a 62 bust, které představují významné osobnosti české historie a dále původní mobiliář navržený architektem Schulzem. V roce 2014 byly zahájeny práce na jejich restaurování a odborných opravách pod dohledem restaurátorů. Současně probíhaly práce na zhotovení kopie sousoší dvou okřídlených chlapeckých Géníů nesoucích svatováclavskou korunu. Sousoší vykazovalo značnou degradaci pískovce a poškození železných výztuh a kotev, proto muselo být v roce 2006 sneseno z průčelí Historické budovy. Následně bylo dílo podrobena důkladnému průzkumu a na doporučení památkářů bylo rozhodnuto o vytvoření kopie sousoší pro osazení na původní místo exteriéru budovy, přičemž originál bude restaurován a instalován jako dominanta vyústění spojovací chodby do interiéru Historické budovy.

Pokračovala částečná rekonstrukce Nové budovy NM (bývalá budova Federálního shromáždění). Stavební práce byly realizovány za částečně omezeného provozu a byly zaměřeny na nezbytně nutné dispoziční a provozně technické a požárně bezpečnostní úpravy vyvolané novým funkčním využitím objektu. Harmonogram rekonstrukce byl od zahájení stavby průběžně přizpůsobován aktuální situaci na stavbě, a to jak z hlediska limitujících provozních podmínek muzea, tak z důvodu dodatečně uplatněných nových stavebních prací a objektivně nepředvídatelných dodatečných prací, které jsou nezbytné pro řádné užívání a kolaudaci objektu. Náročný proces schvalovacího řízení představoval časovou zátěž, která negativně ovlivnila časový harmonogram rekonstrukce. Předpokládáme, že rekonstrukce bude dokončena v polovině roku 2015.

Dále byl z prostředků programového financování přestěhován sbírkový fond a pracoviště entomologického oddělení z nevyhovujících prostor kunratického zámku do velkokapacitního depozitáře v Horních Počernicích. Vedle zásadní prostorové změny bylo součástí akce dovybavení a doplnění depozitáře pro trvalé uložení sbírek o ukládací systémy včetně ochranného obalového materiálu. Vlastní stěhování proběhlo bez jakýchkoli komplikací a sbírkový materiál byl v relativně krátké době umístěn do cílového depozitáře.

V tabulkové části jsou uvedeny finanční zdroje, které byly přiděleny NM v rámci programového financování včetně jejich čerpání:

Název programu a název akce	Druh výdajů	Přidělené finanční prostředky v Kč	Skutečnost 2014 v Kč
Péče o národní kulturní poklad			
Rekonstrukce Historické budovy NM	Investiční	110 693 100,60	546 544,06
Rekonstrukce Historické budovy NM	Neinvestiční	54 923 107,40	4 914 115,25
Rekonstrukce Nové budovy NM	Investiční	107 696 313	27 793 665,09
Rekonstrukce Nové budovy NM	Neinvestiční	8 748 221,50	1 360 463,41
Reprodukce majetku státních kulturních zařízení			
Památník Jana Palacha ve Všetatech	Investiční	2 000 000	0
NM Praha, entomologické sbírky - stěhování	Neinvestiční	4 794 350	4 794 350

Z uvedené tabulky je zřejmé, že disponibilní finanční zdroje nebyly vyčerpány u těchto akcí:

- Rekonstrukce Historické budovy NM – z důvodu nedokončení soutěže a nezahájení stavební prací;
- Rekonstrukce Nové budovy NM (bývalé budovy Federálního shromáždění) – z důvodu náročného schvalovacího procesu objektivně nepředvídatelných stavebních prací došlo ke skluzu časového harmonogramu rekonstrukce, a tento stav se negativně promítnul i do výše finančního plnění;
- Památník Jana Palacha ve Všetatech – nebyla uzavřena kupní smlouva z důvodu neukončeného řízení opatrovníckého soudu s jedním ze spolumajitelů prodávané nemovitosti.

Kromě výše uvedených projektů byla realizována standardní obnova existující infrastruktury a příprava budoucích projektů, které byly hrazeny z fondu reprodukce majetku. V souladu se střednědobým plánem investic na léta 2013 až 2017, který je základní osnovou při financování investičního rozvoje NM, byla na budově Archivu NM realizována rekonstrukce fasádního pláště. Na výstavní budově Náprstkova muzea byl rekonstruován střešní plášť, v objektu byla provedena částečná rekonstrukce elektroinstalace a byl revitalizován prostor nádvoří muzea. Byla vypracována projektová dokumentace pro stavební povolení rekonstrukce bývalých vojenských kasáren v Litoměřicích na depozitář Českého muzea hudby. V Horních Počernicích byla provedena rekonstrukce střešního pláště na dvou objektech bývalých manéží. V ústředním depozitáři Přírodovědeckého muzea byla realizována stavební a technická opatření k zamezení havarijních průnikům médií ve střešních strojvnách sekce A a B. V Místodržitelském letohrádku ve Stromovce byly dokončeny práce na opravě severní a východní fasády včetně oken. Byla restaurována kopie monumentálního bronzového alegorického sousoší Nový věk od Vincence Makovského.

Také pro rok 2015 plánuje NM pro zajištění obnovy a rozvoje materiálně technické základny zapojit vedle dotací ze státního rozpočtu i fond reprodukce majetku jako doplňkový zdroj pro zajištění obnovy a rozvoje materiálně technické základny.

FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO MUZEA

Informace o docíleném hospodářském výsledku

Hospodářský výsledek Národního muzea za účetní období 2014 je vyrovnaný rozpočet.

Významným podílem na financování potřeb organizace i podílem na zisku jsou tržby ze vstupného, krátkodobého a dlouhodobého pronájmu, prodeje zboží. Výnosy z prodeje služeb (602), ve výši 13 786 224,26 Kč z toho vstupné za sledované období činí 12 530 843,88 Kč rozpočtováno 14 000 tis. Kč. Předpoklady NM o výši vstupného vycházely z výstavního plánu pro rok 2014, především z plánované výstavy Archa Noemova. Zahájení této stěžejní výstavy roku 2014 bylo plánováno na květen 2014, bohužel z důvodu změny harmonogramu rekonstrukce Nové budovy výstava nemohla být realizována. Ke změně harmonogramu rekonstrukce v Nové budově NM došlo z důvodu odvolání uchazečů ve výběrové řízení na dodavatele rekonstrukce. Výnosy z pronájmu (603) byly plánovány pro rok 2014 ve výši 13 600 tis. Kč, výnosy z pronájmu za sledované období činí 15 080 833,34 Kč. Výnosy z pronájmu byly navýšeny především v prosinci v rámci pronájmu pro účely filmování.

Výnosy (604) z prodaného zboží byly za sledované období ve výši 460 111,41 Kč

Výnosy (641) smluvní úroky, pokuty ve výši 3 956 285,65 Kč jsou příjmy v rámci čerpání bankovní garance ze smlouvy o dílo.

Výnosy (649) jsou ke sledovanému období ve výši 7 092 023,56, z toho přefakturace v rámci spolupráce 2 575 225,81 Kč, propagace reklama ve výši 582 570,45 Kč výnosy z vlastní činnosti ve výši 251 148 Kč, dotace OP 2 949 912,40 Kč Organizace plánovala z reklamy výnosy ve výši 2 700 tis. Kč, kterých nebylo dosaženo. Celkové výnosy za rok 2014 činí 442 342 041,44 Kč, z toho položka (671) činí 357 276 336,96 Kč, položka 671 obsahuje provozní dotaci od zřizovatele, dále dary 1 703 204,68 Kč, prostředky EU ve výši 4 341 032,85 Kč, OPVK prostředky ve výši 3 831 269,78 Kč.

- Rozvaha Národního muzea za rok 2014 [ke stažení zde](#)
- Výkaz zisku a ztráty Národního muzea za rok 2014 [ke stažení zde](#)

Přehled dotace organizace za účetní období 2014

Celková výše poskytnuté neinvestiční dotace SR

od zřizovatele MK ČR

z toho:

příspěvek na provoz	283 660 000 Kč
provozní na osobní náklady	11 000 000 Kč
provozní dotace účelové	100 000 Kč

Kroužkovací stanice

provoz osobní náklady	2 831 000 Kč
-----------------------	--------------

provoz osobní náklady	676 746 Kč
provoz OON	180 000 Kč
- Věda, vývoj a inovace institucionální neinvestiční DKRVO	21 804 000,00 Kč
Z toho investice	7 754 791,00 Kč
Čerpáno:	21 331 961,87 Kč
- NAKI program aplikovaného výzkumu a vývoje	
národní a kulturní identity	14 107 000 Kč
z toho investice	372 000 Kč
čerpáno:	13 766 740,52 Kč
- Program kulturní aktivity neinvestiční	3 642 000 Kč
čerpáno:	3 260 727,16 Kč
-VISK veřejný informační systém knihoven	604 000 Kč
čerpáno:	604 000 Kč

Účelové prostředky na jednotlivé akce a programy v systému „ISPROFIN“

Programy v systému ISPROFIN a ISO

ISPROFIN“

Neinvestiční prostředky v rámci programu SMVS celkem 12 511 928,66 Kč

ISPROFIN

Neinvestiční prostředky

134V515000024 -ISO D 523 000,00 Kč

Preventivní ochrana

134V12200004 Rekonstrukce HB 4 914 115,25 Kč

134V12200006 Rekonstrukce NB (FS) 1 360 463,41 Kč

134V11200094 Stěhování entomolog. 4 794 350,00 Kč

134V51400029 Výkupy předmětu kult. hodnoty 920 000,00

Kč

Investiční prostředky v rámci SMVS-SUV celkem ve výši 28 829 835,12 Kč

ISPROFIN

Investiční prostředky

134V12200004 Rekonstrukce HB 546 544,06 Kč

V rámci programu vědy, vývoje a inovace

Investiční prostředky na pořízení mikroskopu 7 754 791,00 Kč

Z programu NAKI	372 000,00
Kč nákup laboratorního přístroje	
<i>Ostatní dotace 2014:</i>	
GAČR celkem	4 805 000 Kč
MŠMT (VaV)	42 000 Kč
Geologický ústav	238 000 Kč
Archeologický ústav	180 000 Kč
Geologická služba	299 332,69 Kč
Univerzita Karlova	360 000 Kč
USC	
Jihočeský kraj	20 000 Kč
EU prostředky neinvestice	
V roce byly poskytnuty fin.prostředky ve výši	1 166 797,79 Kč

Skutečnost k 31.12.2014

<i>Celkem reinvestice</i>	<i>346 340 748,39 Kč</i>
Z toho	
Příspěvky na provoz	333 828 819,73Kč
Provoz od zřizovatele	298 347 746,00 Kč
Provoz účelové	100 000,00 Kč
Účelové dotace	35 381 073,73 Kč
ISPROFIN -SMVS	12 511 928,66 Kč
<i>Celkem investice</i>	<i>37 503 170,18 Kč</i>
SMVS-If	546 544,06 Kč
SUV celkem	28 829 835,12 Kč

Přehled nákladů, výnosů a dotace v delší časové řadě

Rok	Dotace celkem	Vlastní výnosy	Náklady	Zisk +, ztráta -
2006	261 135	56 331	315 135	+ 2 567
2007	272 722	75 307	341 277	+ 6 752
2008	312 398	91 969	404 208	+ 159
2009	368 166	86 448	452 430	+ 2 184

2010	380 507	101 853	481 588	+ 772
2011	350 781	80 014	430 795	0
2012	347 034	70 963	424 558	+ 272
2013	348 999	60 630	409 605	+ 23
2014	333 829	85 157	442 342	0

Kulturní aktivity

Národní muzeum obdrželo z tohoto programu v roce 2014 finanční prostředky neinvestiční ve výši 3 742 tis. Kč

- Folklorní regiony	135 000 Kč
- Pražská muzejní noc	500 000 Kč
- Poznej své kořeny	97 000 Kč
- Velká válka	300 000 Kč
- Rituály smrti	400 000 Kč
- Centrum pro prezentaci a digitalizaci	500 000 Kč
- Rok české hudby	627 928 Kč
- Novosvětská	200 000 Kč
- Azerbajdžán země ohně	230 000 Kč
- Hudba a politika	572 072 Kč
- Slavic Carnivalis	80 000 Kč

Veřejné informační služby knihoven VISK

Národnímu muzeu byly v rámci výdajů na veřejné informační služby knihoven poskytnuty neinvestiční prostředky ve výši 604 000 Kč.

VISK 5

Retrosp. Konverze katalogů hudebněhistorické odd. ČMH	45 000 Kč
VISK 5 konverze katalogů NpM	221 000 Kč

VISK 6

Digitalizace vzácných rukopisů KNM	63 000 Kč
------------------------------------	-----------

VISK 7

Reformátování periodik časopis Slávie (2. etapa)	221 000 Kč
--	------------

VISK 9

Zapojení knihoven do kooperativní tvorby	54 000 Kč
--	-----------

Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví ISO

V rámci výdajů na Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, z programu ISPROFIN byly poskytnuty neinvestiční prostředky:

134V515000029 ISO C (neinvestice)	920 000 Kč
- entomologické krabice UNI systém	
- entomologické krabice	
- herbářové krabice	
- obálky, archivní krabice na přebalení historických foto fondů	
- archivní krabice	
- obálky s alkalickou rezervou na uložení listinných fondů ČMH	

134V515000024 ISO D investice	523 000 Kč
-------------------------------	------------

Vlastní zdroje a použití finančních fondů

K doplnění financování v provozní oblasti bylo použito vlastních výnosů v oblasti služeb (vč. vstupného) ve výši 15 568 148,25 Kč, výnosů z pronájmu nem. majetku ve výši 12 647 207,76 Kč a fondů NM jako doplňkového zdroje financování

Rezervní fond: 4 506 728,26 Kč

Z toho:

Dary 1 703 204,65 Kč

EU prostředky 2 803 523,58 Kč

Fond reprodukce majetku: 42 662 157,16 Kč

Fond odměn: 799 327,60 Kč

FKSP 1 266 783,70 Kč

Fond reprodukce majetku čerpala organizace na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku a jako doplňkový zdroj na opravy a udržování.

Programy v systému ISPROFIN a ISO

ISO D

134V515042 preventivní ochrana 523 000 Kč

134V514029 výkup předmětu kultur.hodnoty 920 000 Kč

DRKVO (institucionální podpora) 7 754 791 Kč

Investiční

NAKI 372 200 Kč

ISPROFIN-neinvestiční

134V12200004 Rekonstrukce HB 4 914 115,25 Kč

134V11200094 Stěhování sbírek entomologie 4 794 350,00 Kč

134V12200006 Rekonstrukce NB(FS) 1 360 463,41 Kč

134V11200094 Stěhování entomolog. 2 135 650,00 Kč

ISPROFIN

Investiční prostředky

134V12200004 Rekonstrukce HB 546 544,06 Kč

134V12200006 Rekonstrukce NB(FS)	27 793 665,09 Kč
234V11900020 Vrchot. Janovice revival.	537 175,88 Kč
234V1190041 Vrchot. Janovice obnova parku	207 768,80 Kč
134V11900020 Vrchotovy Janovice	291 225,35 Kč

Rozbor rovnoměrnosti čerpání příspěvku na činnost

Národní muzeum usiluje dosáhnout určitého rovnoměrného čerpání příspěvku, bohužel velká část významných akcí se uzavírá především ve druhé polovině roku, proto není možné dosáhnout 100% rovnoměrnosti čerpání.

Programy financované ze společných programů Evropské unie a České republiky

Tituly:

OP VK HEUREKA! Jedná se o program určený pro vzdělávání žáků škol v přírodních vědách, kde partnery s finanční účastí na projektu jsou CfME, s.r.o. a PeF UK a partnery (10) bez finanční účasti jsou školy.

Řídícím orgánem projektu je MŠMT.

Celkem přijato: Kč

OP VK Dotkni se 20. Století. Jedná se o program vzdělávání žáků v humanitním oboru, kde partnery bez finanční účasti jsou školy.

Řídícím orgánem projektu je MŠMT.

Rozbor zaměstnanosti a čerpání mzdových prostředků

Schváleným rozpočtem na rok 2014 stanovil zřizovatel prostředky na platy ve výši 105 259 000 Kč a ostatní platby za provedenou práci ve výši 410 000. Kč. Rozpočtovou úpravou č. 5 zřizovatel navýšil organizaci limit na platy ve výši 2 097 000 Kč, RÚ č.7 byl navýšen příspěvek na provoz na OON ve výši 180 000 Kč. RÚ č.21 byly organizaci navýšen příspěvek na provoz o 676 746 Kč, na pokrytí nákladů spojených se zvýšením tarifních plat, z toho na platy bylo 501 293 Kč.

Celkové prostředky na platy 106 919 tis. Kč a OON ve výši 590 tis. Kč.

Počet zaměstnanců: 462

Skutečný stav přepočteny: 437

Za sledované období leden – prosinec 2014 vyplatilo Národní muzeum:

Platy a OON provozní	108 906 815,60 Kč
Účelové MK	12 808 984,00 Kč
Účelové ostatní	4 650 565,40 Kč
Celkem	126 366 365 Kč

Prostředky OON byly čerpány na výplatu odstupného, dále na výplatu z dohod o provedení práce (např. informační služby knihoven, odborná příprava stěhování sbírek, organizační zajištění výstav) a na základě dohod o pracovní činnosti (např. průvodci ve Vrchotových Janovicích). Ostatní účelové zdroje určené na platy a OON byly čerpány v souladu s uzavřenými smlouvami poskytovatelů dotace.

Čerpání finančních fondů k 31.12. 2014

Rezervní fond:	5 726 052,79 Kč
Fond reprodukce majetku:	76 013 134,94 Kč

Z toho:

pořízení, technic.zhodnocení dlouhodobého majetku	33 350 977,78 Kč
doplňkový zdroj	42 662 157,16 Kč
Fond odměn:	799 327,60 Kč
FKSP	1 266 783,70 Kč

Fond reprodukce majetku jako doplňkový zdroj byl použit:

- na opravu a údržbu majetku 40 463 638,25 Kč
- na pořízení hmot. a nehmot.majetku 2 198 518,91 Kč

Přijaté prostředky na výzkum a vývoj od příjemců účelové podpory

Finanční prostředky byly poskytnuty z GAČR, UK, Geologického ústavu, Archeologického ústavu. MŠMT, geologické služby

- Floristické změny jako důsledek vývoje klimatu	238 000 Kč
- Meče středověké Evropy	180 000 Kč
- Lidé na sklonku Moravy	360 000 Kč
- Alois Richard Nykl	635 000 Kč
- Výzkum majorského města v Súdánu	1 795 000 Kč
- Role selenu	1 565 000 Kč
- Výzkum polyploidu	414 000 Kč
- Bedřich Smetana	814 000 Kč
- Objevy čekají na Tebe	480 405 Kč

Zapojení zdrojů mimo státní rozpočet

ÚSC

kraj Jihočeský

20 000 Kč

:

Prostředky z rozpočtu státních fondů nebyly v roce 2014 čerpány

Národní muzeum provedlo časové rozlišení odpisů majetku pořízeného z přijatého investičního transferu v minulých letech od SFŽP ve výši 13 112,52 Kč

Prostředky použitých peněžních darů

- Súdán archeologický výzkum	37 431,95 Kč
- Země černých faraonů	1 300 000,00 Kč
- Restaurování partitury J.Suka	190 480,00 Kč
- Podpora výstavní činnosti	164 986,00Kč
- Český olympijský výbor	9 747,80 Kč

Finanční prostředky použité na realizaci projektů v rámci programů EU

Zůstatek k 31.12.2013	5 270 737,94 Kč
Celkem přijato v roce 2014	1 166 797,79 Kč
Celkem čerpano v roce 2014	4 341 032,85 Kč

Výdaje na zahraniční pracovní cesty a zhodnocení přínosu uskutečněných cest na činnost NM.

Realizace zahraničních pracovních cest pracovníků NM si vyžádala v roce 2014 celkové náklady ve výši 5422 401,30 Kč. Podstatná část zahraničních pracovních cest byla financována z účelových prostředků poskytnutých na výzkum a vývoj – institucionální, z programu NAKI, dále z poskytnutých prostředků GA ČR a EU celkem bylo uskutečněno 183 pracovních cest.

Všechny uskutečněné pracovní cesty umožňují pracovníkům NM získávat nové poznatky v oblasti vědy a výzkumu v souladu se stanovenými cíly. Skutečná práce v terénu umožňuje vědeckým pracovníkům vzájemnou spolupráci a výměnu zkušeností se zahraničními partnery. Velmi významná je i prezentace NM na mezinárodních konferencích, kde dochází k výměně informací a navazování nových kontaktů pro další spolupráci. Práce v zahraničních laboratořích přináší nové poznatky vědeckých analýz, získávání nových poznatků a materiálů pro zpracování sbírek, a tím obohacování sbírkového fondu NM. Zahraniční cesty a pobyty pracovníků NM přinášejí s sebou nejen poznatky, ale i srovnávání, studování sbírek v zahraničních muzeích a tím zvyšování odbornosti zaměstnanců NM, prohlubování vědecké činnosti a prestiže NM.

Vnitřní a vnější kontroly

Interní kontroly byly v souladu se Zákonem č.320/2001 Sb., o finanční kontrole prováděny interním auditem Národního muzea podle schváleného harmonogramu byly provedené čtyři kontroly zaměřené na tuzemské cestovné, na dodržování vnitřní směrnice o finanční kontrole, další kontrola se zaměřila na smluvní vztahy poskytování repro práva. Provedené kontroly interního auditu konstatovaly , že nebyla shledána žádná závažná pochybení.

Externí kontroly nebyly provedeny.

Bezúplatné převody majetku

Nebyly uskutečněny

Závěr

Národní muzeum k 31. 12. 2014 vykazuje vyrovnaný rozpočet. Organizaci byla v roce 2014 poskytnuta od zřizovatele MK ČR finanční výpomoc poskytnutím neinvestičních prostředků v rámci výdajů na provoz, jako náklady nekryté příspěvkem a vlastními výnosy ve výši 11 000 tis. Kč. Finanční prostředky byly vynaloženy s maximální obezřetností a efektivností.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V roce 2014 bylo Národnímu muzeu doručeno 5 žádostí o informace, z nichž:

- nebylo vydáno žádné rozhodnutí o odmítnutí žádosti.
- nebyla podána žádná stížnost podle § 16a tohoto zákona.